

NHỊ-THIỆN-DƯƠNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG
38, Rue de Canton, 38 - Cholon

1ÉLÉPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân thiện như sau này:

1. -- Kiến-sắc-bá-huân (Trị bệnh đờn ông suy nhược)	Mỗi ve giá	2 \$ 00
2. -- Phụ-khóa Kim-pương-huân (Đờn bà huyết hư khí suy)	Mỗi hộp 2 hờn giá	1 00
3. -- Hoa-đơn-chủ-khải (Trị bệnh họ)	Mỗi gói giá	0 15
4. -- Nội-khoa cá-g-cơ-tàng (Trị bệnh con nít)	Mỗi gói giá	0 25
5. -- Thiên-hiệu-phát-lãnh-tàng (Trị chứng nóng lạnh)	Mỗi gói giá	0 16
6. -- Bánh-cam-tích (Trị bệnh cam tích)	Mỗi gói 10 bịch giá	0 10
7. -- Sơu-độc-linh-được (Trị bệnh hoa liễu)	Mỗi ve thuốc nước và thuốc huân giá	3 00
8. -- Thiên-hiệu-nhân-ược-thủy (Trị bệnh con mắt)	Mỗi ve giá	1 00
9. -- Thanh-tạng-luôn (Thuốc xổ)	Mỗi ve giá	0 10
10. -- Phong-thấp-c-o-được (Thuốc dân tr các chứng bệnh phong thấp)	Mỗi miễn giá	0 20
11. -- Sanh-phát-bá-thổ-giư (Thuốc nước súc cho nước tóc)	Mỗ. ve giá	0 30
12. -- Bạch-trược-cao (Trị các chứng bệnh đau lâu)	Mỗi ve giá	0 60
13. -- Bạt-độc-được-cao (Trị bệnh Ung-thư u-nhọt, ghê chốc)	Mỗi ve giá	0 30
14. -- Trân-châu-phần (Trị bệnh phong tỏa phòng nước sôi)	Mỗi ve giá	0 35
15. -- Tế-sanh-được-thủy (Trị các chứng bệnh cầm máu, chói nước và thời-khí)	Mỗi hộp giá	0 10
16. -- Bạch-thọ-giư (Đấu độc hà) Ve nhỏ giá 0\$20. -- ve lớn		0 40
17. -- Tiếng-được-cao (Trị bệnh loét)	Mỗi thổ giá	0 20
18. -- Châu-phần-sanh-cơ-tàng (Trị các thứ ghê-độc)	Mỗi ve giá	0 30
19. -- Ngoại-khoa-trừ-độc-thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê-độc)	Mỗi ve giá	0 30
20. -- Nha-thống-được-thủy (Trị bệnh đau răng)	Mỗi ve giá	0 20
21. -- Vạn-ứng-như-phật-trà (Trị bệnh cầm)	Mỗi gói giá	0 06
22. -- Vi-tê-anan-trật-dã-huân (Hoặc te cây, hoặc đánh đập)	Mỗi hộp giá	0 50
23. -- Dầu-Essence-de-Menthe-hiệu-Nhị-thiện-Đường	Mỗi ve giá	0 25
24. -- Vạn-ứng-phật-đơn (Trị bệnh nhứt đầu đau bụng tức ngực)		0 10
25. -- Dầu-đậu-khẩu (Nhứt đầu nóng lạnh số muối)	Mỗi ve giá	0 10
26. -- Bông-gòn-thuốc (Đề bó ri ghê)	Mỗi gói là	0 20
27. -- Mộng-tiền-trà (Trà bó á-phiến)	Giá mỗi gói là	1 50
28. -- Tây-thi-lộ-hương-thủy	Mỗi ve giá	0 50
29. -- Lạp-chỉ-dao-thương-được-thủy	Mỗi ve giá	0 50
30. -- Vạn-ứng-nhị-thiên-dầu	Mỗi ve giá	0 26
31. -- Sát-nha-hương-phấn	mỗi hộp giá	0 30
32. -- Vạn-ứng-bổ-tã-dầu	mỗi ve giá	0 30
33. -- Cầm-hợp-ninh-thần-bổ-thần-huân	mỗi hộp sáu hờn giá	0 80
34. -- Dầu-chối	{ Ve lớn giá	0 40
	{ Ve nhỏ giá	0 30
	{ Hiệu nhứt, mỗi ve giá	0 60
35. -- Hoa-lộ-thủy	{ Hiệu nhì, mỗi ve giá	0 40
	{ Hiệu ba, mỗi ve giá	0 25
	{ Hiệu tư mỗi ve giá	0 15

Đồn-đường hàng năm giữ một lòng ơn thế tế nhân, cho nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy món cuốn «Được-tánh-phục-pháp» (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kì lưỡng) để dành mà cho «thần-chủ» một vị nào có gời thơ sìn, thì Đồn-đường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ABRIU.
Tirage 1.000 exemplaires

Le Directeur-Général: NGUYEN-CHANH-SAT.

Ng: Ch. Sat

NÔNG-CÔ MÍN-ĐÀM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

18e ANNÉE
NĂM THỨ 18
Ngày 11 Décembre
1919

農 賈 茗 談

Số 438
Ngày 30 tháng mười
Năm KT-MC

MỖI TUẦN ĐĂNG BAO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỜ ĐỒNG-ĐƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10 Đổi nhân..... 0 20</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies.</p> <p>Cu an..... 500.00 Six mois..... 30 00</p> <p><i>Les abonnements sont payables d'avance</i></p>	<p>F. CANAVAGGIO Fondateur</p> <hr/> <p>NGUYỄN</p> <p>DIRECTEUR</p> <p>(Tổng-lý)</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0m06 de large... 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés.</p> <p>Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BẢO Những lời rao báo về việc thương mại, sin gởi thơ, hoặc đơn tại Đồn-quản mà thương nghị.</p>
--	--	---

Direction, Rédaction et Administration: 71, rue Pellerin. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Muốn tranh quyền lợi phải lấy lúa gạo làm đầu. 2. Chớ nên quên cuộc tranh-thương. 3. Nhờ Nông-thương mà quốc-dân giàu thanh. 4. Tự thiên thành đa. 5. Bàu là công-v?	*	6. Khoa thi Tri-buỵn. 7. Thương-tranh cuộc. 8. Nuôi cá trờ hạy. 9. Ai tào. 10. Lời rao đầu giá. 11. Lời diễn-thuyết của ông Nguyễn-vân-Cư.

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng QUỢI-KHÁCH đấng rồ: Tiệm tôi khắc con ĐAU-BÔNG, CAO-SU và bảng đá CAM-THẠCH đẽ mỗ, vân vân. Giá rẻ đố tôi mà lâu mau, nếu QUỢI-KHÁCH ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thư lại tiệm tôi lấy CATALOGUE lựa kiề mà dùng thì tôi sẽ hết sức lam chổ vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH. Graveur

88 RUE CATHINAT 85. - SAIGON

Boutique Saigonnaise

TIỆM

Minh-thành-Ho

BÁN BỒ NỮ THANG

83, Rue Schroeder. - Saigon

Kính tỏ cho lục-châu chư qu-khách đấng rồ: Nay tôi có mỗ một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kiềm-thời, rất nết xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 83. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-hiên (Rue des Marins) số 184, tục danh là bán chầu-mũi, nên tôi thường hiệ và qu-bà qu-cô ưa dùng đố nhẹ nhàn và hướ-mỹ.

Từ khi tôi mỗ 2 căn tiệm ở chổ này cũng nhờ ơn qu-bà chiểu đố cho người đống-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày nay mà trong lục-châu hiệp bang, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lĩ lảm vui mừng cho các ông và chầu xi chớ các ông cho mau thành ỹ.

Ngay KINH

HÀ-CHINH-LẠC đit BẮY-KHO

Thiêngọc hiệ

TIỆM TRÔNG RỪNG RẤT KHÉO

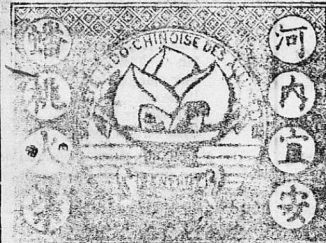
Kính tỏ cùng chư qu-khách đấng rồ: Nguyên khi trước tôi thường ở trông rừng tại xóm M. Villanelle ở đường Marins (Cholon) hơn mười mấy năm, Lục-châu chư qu-khách đấng biết tôi và cũng đều khen ngợi nghề trông rừng của tôi đố chắc lại khéo mà thêm mau. Tiệm nay tôi đố tách riêng ra mà lập một nơi mà làm công (đố chổ) của ông Huỳnh-tri-Phủ (Chợ-lớn).

Vậy tôi kính xin lục-châu chư qu-khách vui lòng chiểu đố, đống góp tôi là người đống bang thì tôi lĩ lảm tâm cần cng-cng. Tiệm tôi có đống đố thờ rắng và nhiều cách lả hơn các tiệm, khéo chắc và công.

AI đống rắng nhứt rắng, tôi cũng có thườ, ai rắng hổ tôi ưa và sêu lại cũng hết đố. Còn ai ở xa muốn gọi thư cho tôi, hoặc ở gần mà không muốn đến tiệm, thì tôi cũng sắng lòng đựn tại nhà qu-khách mà làm cho, mà cũng không tính giá tiền mỗ hơn đến tiệm. Còn như qu-khách muốn trông mau, một trong 1 ngày chớ rồ, thì xin phải đến tại tiệm, tôi sẽ đố sêu làm cho vừa lòng qu-khách. Còn việc trông rắng thì tôi hảo-cng trong 5 năm, nếu có sừc ra thì tôi làm lại không tính tiền.

Tiệm tôi đố việc trông rừng chắc chắn hẳn hơn mỗ tiệm công lại thì rồ hơn các nơi khác. Nếu ai đống mỗ đến chớ tôi mà muốn trông rắng thì tôi tính tiền công phần nửa, bằng chẳng trông thì tôi cũng tính tiền hướ-hình cho bích phần chi thạp (10 %).

Thiêngọc hiệ Chủ-nhơn, NGUYỄN-TRU-ÂN của khải.

CÓ MỘT MINH HANG DENIS FRERES làm Đại-ỹ, có trữ lộp quệt hiệ này nộ còi Đống - Dương mà thôi.

Hộp quệt này gửi bán lế khắp nơi, có một su nhỏ một hộp mà thôi.

Avis aux voyageurs

Messieurs les voyageurs qui ont à prendre le train sont informés qu'au Café Restaurant THAI-BINH, 136 rue Colonel Boulonnnet en face de la gare centrale de Saigon, ils trouveront eu même temps que des consommateurs de premier choix, un service de cuisine très soigné, et des produits divers d'épicerie et de pharmacie.

Aux personnes habitant la Ville, le Café Restaurant Thai-Binh offre aussi, à des prix très modérés, des repas soignés. Prix spéciaux pour les pensionnaires.

Tiệm hiệ THAI-BINH ở nga g chổ nhà giầy xe-lĩa chầu Saigon đường Colonel Boulonnnet số 136, chổ đầu lế rừa tây, (Café Restaurant) và chổ trữ bán sủ và bán lế nhưng thườ Langsa và đố tạp hóa Langsa nhưn bán nựp ca và rừa lấ đố tầu (Épicerie).

Rao trong lục châu như Annam ai muốn lập tiệm bán rầy lả đố tạp hóa Langsa trao rừa cũng chổ chi viết thư cho tiệm này mà thườ ngh.

Gia bán rồ lảm.

Tiệm này cũng chổ lảm mua giùm các thư hàng mua kiề, bán kỳ lả vật chi, chi thườ facture mua, tiền sêu công 3 %.

MAI-VĂN-LUỘC.

Muôn tranh quyền-lợi phải lấy lúa gạo làm đầu

Từ ngày chúng ta khởi cuộc tranh thườ cùng khách-trù đống nay thì khắp cả lục châu đâu đâu cũng đều lập hội kêu hũn, kết giầy đoàn-thể, đống tám hiệp lực, đựng cuộc bán buôn mà thườ hời quyền-lợi.

Nhưng có một ít chổ bị loài sâu mọt là lũ ham tư-lợi mà quên công-nghĩa nỏ phá hại và ngăn trở hướ đờng của đống-bào ta thì mỗ đố; chớ nay nghe rồ lại thì có nhiều chổ cũng đố có mòi thanh phát.

Tuy chúng ta đã tần bộ đựng một vậy nhưng mà bắt quá là tần bộ trong việc buôn bán lật vật đố thoi; chớ cái mòi lợi lĩa gạo ta chưa cảm đựng. Bởi đố chớ nên những người tri-thức thườ hay lo lảm và bán luận có mòi việc lĩa gạo là trọng mà thoi.

Như trong lục Năm-kỷ kinh-lễ đại hội mòi rồ đấ, thì các đống tri-thức trong lục châu ông nào cũng đố ỹ về mòi lợi cõ-mỗ. Lầu cho đống người Langsa là ông Casta-Lumio cũng thườ lo lảm giùm cái mòi lợi cõ-mỗ cho chúng ta. Đống-bào chư quan-tử hãy đực bài Diễn-thuyệ của ông Casta-Lumio, đố ảnh hưởng trong kỳ Báo Nông-Cổ số 136 đố thì rồ.

Và khách-trù qua tá nguị tại xứ tá đấ mà lảm-giầu lảm cõ, lóp

NÔNG-CỔ MÍN-ĐAM

đem của về Tàu, lóp xài phí phủ phê thì chỉ nhờ có một nghề làm trung-gian mua bán lúa gạo mà thôi. Bởi mòi lố lúa gạo là mòi mòi lố mà bây lâu nay ta không biết mòi cữ đống chia nhau mà hường, đố đống hết cho họ; nên họ mòi khinh thị ta, đố đứn ta; mà nay chúng ta đã thức tỉnh giác nóng, kêu rồ nhau quyết ra tranh thườ với họ rồ; chớ nên những đống-anh chi của chúng ta là các nhà Báo Langsa và các bực đại-thườ cũng đều lưu tâm tìm kiề phương thườ mà đự đố chỉ hảo và giúp sức với ta trong cuộc tranh thườ này.

Bồn-báo chúng tôi cũng thườ bán luận về 4 sỏ nhà máy của hãng Rauzy et Ville là hãng nhà máy của người Langsa. Cõ khi đống-bào trong lục châu cũng đố rồ bích.

Nay ông chủ hãng này ông Rauzy đã trữ tính mà lập một bích gọi là lố cho khỏi tay khách-trù lảm trung-gian, đựng cho người Annam ta hường trọn mòi lợi; nên người đã hiệp với ông Bùi-thê-Khâm là cựu bộ-đống quân hạt, xin phép Chánh-phủ đống đi khắp các tỉnh mà diễn thườ cho đống-bào ta rồ. Chánh-phủ đã sắng lòng phê cho và đã làm tờ châu-tri cho các quan Tham-biễn rồ biết rồ. Tờ châu-tri ấy in nời theo sau đây.

Ấy vậy bồn-báo chúng tôi cũ xin lục châu đống-bào anh em lớn nhỏ, hãy đực cho kỳ tờ châu-tri của quan Nguyễn-soái đấ và sỏ nghe những lời diễn-thuyệ

của hai ông đố nói trên đố, rồ khuyễn rừ nhau đống tám hiệp lực mà chử hường về mòi mòi lố cho mỗ nầy cho thành tựu, thì trong cuộc tranh-thườ của chúng ta đấ mòi mòi cùng đố thườ đố mà thành tựu cả. Rắng lố bớ anh em! Rắng lầy!!

N. C. M. Đ.

TỜ CHÁU-TRỊ CỦA QUAN NGUYỄN-SOÀI

Saigon, ngày 8 Décembre 1919.

Quan quئے Thống-đốc Nam-kỷ gửi cho các quan Tham-biễn chủ tịch cùng chủ quئے.

Từ khi tàu Đại pháp cùng tàu ngoại bang đến bến Saigon mà ăn gạo bõn xứ, thì rồ là khách-trù lảm lảm các việc; lầy lố lố tư nời rường cho đống ỹ tầu xuất cng. Người chủ đống Annam từ ấy đống nự cữ giữ bảo lĩa mình mà thoi, lại nhiều khi bán lĩa con nời cây ngoi rường lĩa tiền trước, chừ cho người cho tiền lĩa lĩa lĩa nhiều, cõn họ thì bị thất lợi rất to.

Từ khi lĩa ở rường cho đến khi đem tới hầm tàu chớ ra ngoại quốc thì hội lĩa đi ngang qua tay trọt chừ người trung-gian đều là người khách-trù. Khi mùa mản rồ, đi rồ chón thèn-ỹ mà góp lĩa thì đố là khách-trù, lĩa ấy nỏ đố cho tiền trước mà mua rồ, chừ về mỗ chợ cũng là khách-trù, ghe chài lĩa đống đố chừ cõng cõn khách-trù nữa; sáo lĩa, chớ chừ, chừ chừ ghe chài cõng lĩa khách-trù, lĩa ấy nỏ đố cho tiền trước là kho khách-trù, rồ cho đến nhà máy xay cũng là gũn toàn của khách-trù, cho đến lố giũn đấ, người bán lĩa mướn, người lãnh sự nhà máy cũng toàn khách-trù. Mỗ hãng xuất cng Langsa phải mua vớ nỏ mà thoi. Bởi vậy chớ nên giá lĩa của Annam gũt hái rồ mà bán lầy đực bạc với giá lĩa của

Người Annam nào thấy chệc khi ta mà cõn vu tặc cho chệc, thì người ấy đành lảm mòi-rợ

hàng xuất cảng trả mà mua lúa ấy thì khác nhau nhiều khi một đến ba, chẳng khi nào mà dưới số 50 phần trăm. Giá trị này thì toàn là trung-gian khách-trú hưởng hết.

Hiện nay Anam rõ rệt cảnh trường kỳ rồi và tổ long muốn tranh quyền-lợi mất đó lại cho mình thì nên ráng mà làm cho khỏi mấy tay trung-gian ấy đứng cho người chủ điền hẳn quốc bản lúa mình thăng tước cho người Langsa xuất cảng, hay là ít nữa cũng làm cho bớt những trung-gian ấy cho đến sức cùng là làm cho trung-gian là người Langsa và Anam mà thôi, không để cho khách-trú xen vào đó nữa.

Nay trường đã đến lúc làm thứ cuộc này, nhờ có trong dân-tộc Anam mới là ông ý mới đây, làm đúng mà cho dân Anam đỡ ngay vào cuộc buôn bán lúa, hầu cho chúng nó nhờ mới lợi của trung-gian khách-trú hưởng bấy lâu nay.

Người khách-trú nhờ đâu mà làm nên công-nghiệp trong thuộc-địa này, ấy là nhờ nó đi rảo cùng khắp nơi hay làm, có mẹo mực thế thì làm việc cần kiệm vốn khéo vô cùng.

Ấy vậy muốn tranh mà chốn chỗ của nó, thì phải toàn lực mẹo mực mới, đủ sức mà làm cho nên việc mình trước làm. Phải lập ra đủ đó số đảng mà lấy hội lúa nơi ruộng, rồi theo nó hoặc cho khỏi tay trung-gian cho đến khi hội lúa tới Cholou.

Cái lợi bởi đó mà sanh ra cho người Anam và cho người Langsa nghĩa là cho cả và Nam-kỳ, thì là nhiều cách:

1. Xét về việc thương mại thì là giá lúa được khá thêm, bởi nơi bớt số tay trung-gian; dân-tộc Anam được chia một số lợi với những trung-gian ấy bởi nơi hẳn vào các hội ra làm những việc của kẻ trung-gian này làm:

2. Xét về chính-trị thì là nhậm đều hi-vọng nhằm là của dân-tộc Anam muốn cho trung-gian khách-trú môn được bao nhiêu thì tan môn đi, đảng để dân Anam chen vai vào cuộc lý-tải xứ mình;

3. Rốt lại, xét về cuộc lý-tải và kinh tế thì là giành để lại trong Nam-kỳ các số tiền to tác mà khi trước khách-trú

đem về Tàu. Tiền ấy sau đây sẽ phụ giúp cho xứ sở mở mang khai hóa thêm thành lợi.

Ấy vậy, ông Rauzy, là Quãn-lý bằng Rauzy Ville và cai quản hội nhà máy Viễn-dông của Langsa, có hẳn cái nhà máy xay trong 10 cái hiện nay có tại Chợ-lớn, ông ấy toàn lo hiệp lực cùng Anam mà lập các khuôn tuồng đảng bỏ bớt trung-gian khách-trú, bỏ được tới đâu thì bớt tới đó. Ông ấy có đề trình bản-thảo cho ta xét, bản thảo ấy nói sơ những điều đại khái như vậy:

1. Lập một hãng bạc cho nông phu kếu là Warrant (thẻ lúa vay bạc) có hãng nhánh trong các chợ, thổ-sin trong xứ;

2. Lập kho tàng chung trong các chợ ấy để mà gom lúa thóc lại đảng mà chuyển về Chợ-lớn;

3. Lập hội chợ chuyên cụ túc hẳn hội và dùng cách co-xảo theo kim thời, đảng mà chớ lúa ấy về Chợ-lớn cho nhà máy xay, ít tốn số phí, ít mất ngày giờ.

Cuộc đảng bày ra đây mà làm nên thì phải có dân Anam hết lòng phụ lực vào. Muốn được như thế thì phải tổ cho dân Anam rõ mục-đích phải làm cho

đảng và phải cắt nghĩa cho chúng nó biết các thể tính đảng cho nên việc.

Tính khuyến đó như vậy, cho nên M. Rauzy tình đi với M. Bui-thế-Khâm, đến trong các tỉnh Nam-kỳ, viếng các nơi cùng diễn thuyết mà nói cách thể công chuyên, ông ấy tính làm mà thôi; tuy phần sự Chánh-phủ trong thuộc-địa này không phải là đực cho người ta theo hội này bỏ hội nó, song hẳn phần Chánh-phủ phải giúp sức các cuộc bày biện tài trí đảng cho lý-tải thuộc-địa khai hóa ra thêm nhiều cũng cho người nông-phu biết quốc chen ngay vào đó mà chia lợi.

Nghĩ như vậy, cho nên ta xin các quan giúp thể cho hay vì đó đảng mà đi viếng, mời nhóm lại mà diễn thuyết cho các điền-chủ trong tỉnh các quan nghe rõ thấu. Các điền-chủ ấy sẽ có thể mà dự vào cuộc đó số này, là việc cũng đã đến chừng phải làm.

Ký: MASPERO,

Rút trong L.T.T.V.

Chớ nên quên cuộc tranh-thương

Mấy tuần nay cuộc tranh-cờ làm cho nhơn tâm nao-nức, người theo phe này, kẻ bình đảng nọ, kích bát nhau kịch liệt vô cùng; song cuộc tranh-thương của người Nam-Việt với khách-kiền-cư là một cuộc quan hệ cho mận-vận tương lai của quê-hương, vậy chúng ta chớ khấ vi cuộc tranh cờ mà quên cuộc tranh thương với khách-trú.

Bã biết tranh-cờ với tranh thương hai cuộc có ảnh hưởng với nhau đó chót, nhưng mà nếu chúng ta vì nghịch ý kiến trong lúc tranh cờ rồi phẩu tán thể-lực, không cộng hiệu đồng tình mà tranh cạnh lợi quyền với khách-kiền-cư, là kẻ ăn gói nằm nhờ nơi xứ ta, nhờ dân ta mà kinh doanh sự nghiệp rồi trở lại khinh khi nhạo bêu dân-tộc ta, dường ấy chẳng những là chúng ta hổ thẹn với quê-hương mà thôi, mà lại còn có tội với đoàn em hậu tấn nữa.

Trong toàn hạt Đông-Dương mà nhứt là trong xứ Nam-kỳ này mấy tháng nay chúng ta đã đồng chông kính tiến, ruộng đường vạch nẻo dẫn nhau bước tới thương-trường; chúng ta lại nhóm KINH-tế Đại hội tại Saigon ngày 1° và 2 Novembre mà tổ chức một chương-trình đảng giúp nhau tranh thương cho đắc thế. Đại-vị trong chương-trình ấy là gom thể hiệp lực. Ấy là một kế rất mưu nhiệm, người nếu muốn vẫn bởi quyền-lợi trong buổi này mà chẳng quên kế ấy thì chẳng còn kế nào hay hơn nữa.

Theo thời-đại tân-kỹ này, sự cần dùng của quốc-dân vô cùng, bước tiến hóa của nhơn-quần vô hạn. Ấy vậy trong ngũ đại châu chẳng có một nước nào có đủ đó đủ đồng mà khỏi mua của nước khác cho giờ. Lấy đó mà suy thì đủ biết các lợi lập ra muốn thể-lực vững bền, muốn báa buôn thành lợi, thì tác nhiên phải nương nhau mới được.

Kia ! chúng ta thử xem các nước văn minh buổi này đã chúng trí hiệp lực kết m đoàn-thể mà lập thành Vạn-quốc

Chúng ta còn thiếu nhà máy, còn thiếu hàng mua lúa gạo; ráng hùn mà lập cho mau bốn anh em !

hội. Ấy là dân-tộc khác dòng, lợi quyền chẳng hiệp, mà người ta còn như tám liên lạc gây cuộc tranh-thân được thay; huống chi người Anam một giống một dòng, lo vào hội chung một quyền-lợi có lý nào chúng ta lại không hiệp mà làm cho thể ta thêm mạnh, sức ta thêm nhiều, ngõ đởm đương với khách-kiền-cư mà tranh thương đoạt lợi. Nay chúng ta đã biết rõ cơ mưu của khách-trú rồi, chúng ta đã thấy rõ chỗ lợi hại của họ rồi; vậy chúng ta phải bền gan bền chí, kiên lực kiên tâm, dường ấy chúng ta mới giữ gìn quyền-lợi của nước nhà, chúng ta mới khỏi tiếng khinh khi nhạo bêu.

Cuộc tranh thương của chúng ta mà được thành thị chỉ nhờ hai tiếng ĐOAN-tuế đó mà thôi. Chúng ta phải noi gương Mậu-quốc và các nước Âu-châu mà bắt chước. Chúng ta là dân của Đại-pháp khai hóa bảo hộ. Vậy chúng ta phải rập làm như thấy; chúng ta phải học theo cử chỉ của thầy thì mới nên được. Bên Đại-pháp có một lực lượng thương-trường bại hoại, mà nhờ tổ chức hay điều đình giỏi, nên quyền-lợi vững bền. Nay thương-trường trong xứ ta coi lại chẳng khác nào thương-trường bên Mậu-quốc trong lúc ấy. Vậy chúng ta hãy rập làm y như thấy thì chúng ta sẽ đắc thắng được.

Ái cũng biết bên Đại-pháp có mấy hãng lớn như: Le Louvre, le Printemps, la Samaritaine, les Galeries, La Euyette, le Bon Marche, lập ra là có ý giết những tiệm nhỏ bán tạp-hóa, cũng trong xứ. Mấy hãng ấy nhờ vốn lớn nên thể-lực mạnh, mua hàng rẻ, rồi bán hàng mới rẻ được. Bã vậy mà lại có thể cáo báo hóa cùng trong hoàn-cảnh, có thể thừa lúc mấy hãng chế tạo nguy hiểm mà mua hàng giá rẻ. Ấy là nhờ tiền nhiều vốn lớn nên quyết lấy tôn-chỉ cao thượng trong cuộc thương cờ là: Bán cho được nhiều và bán giá cho thiệt rẻ. Làm thế ấy thì tác nhiên mấy tiệm nhỏ phải ngã nghiêng ngã ngựa hết.

Mấy tiệm nhỏ thấy nguy hiểm như vậy bèn dùng kế đoàn-thể mà chống cự, hèn liên lạc độn vốn mà lập thành một hàng lớn kếu là: Les Magasins Réunis. Mấy tiệm nhỏ bề bề hàng, thì viết tho

cho hãng cái, rồi hãng cái lãnh mua sỉ trong một nhà chế tạo về phải lợi cho tiệm nhỏ bán. Kĩ trước mấy tiệm nhỏ phân ai này là, nên mua hàng chịu không đòng, mà mỗi tiệm mua một ít nên bị giá mắc. Chúng gom lại rồi để một mặt hàng cái lãnh mua thì tức nhiên thể mạnh không thua gì mấy hãng lớn lập ra mà bại tiệm nhỏ ấy.

Nay KINH-tế Đại hội tổ chức chương-trình tranh-thương nghị chẳng khác chi mấy tiệm nhỏ bên Đại-pháp tổ chức trong lúc nọ. Ấy vậy nếu chúng ta cứ chương-trình ấy mà thi hành thì ít tháng khách-trú được. Nay những tiệm nhỏ của chúng ta lập ra để nhứt rồi, mà vì phân ai này lo nên bề hàng rất khó. Vì vậy chúng tôi mới nhóm các đảng tranh-thương thủ-lãnh mà đề nghị rằng: « Nêu

chúng ta không hiệp lực tất chúng ta phải nghiên nghĩ. »

Nay mỗi người đều rõ biết kinh tế Đại-hội quan hệ là đường nào, vậy mỗi người đều phải lấy những ý kiến bản nghị trong lúc hội nghị đó mà truyền bá cho quốc-dân rõ biết đảng các hội đoàn trong xứ ta hiệp lại mà lập thành một quốc-quốc rõ rệt lập như bên Mậu-quốc vậy, ngõ có thể tranh thương cho đắc thắng.

Nếu chúng ta làm như vậy thì chẳng những chúng ta được lợi mà thôi, mà chúng ta lại còn có thể bán hàng hóa giá rẻ cho những quốc-dân Tây Nam trong xứ được nhờ nữa.

NGUYỄN-PHÚC-KHAI.

LỜI RAO CÂN CẤP

CỦA

Hàng Bạc Annam

Vốn là 10 triệu đồng

chia ra làm một triệu phần hùn, mỗi phần 10 đồng

Chúng ta vừa mở con mắt

Bạc là xương sống. Muốn tranh thương-quyền thì trước hết phải lo cho xương sống.

Xương sống ấy là hàng bạc này:

Nếu không có hàng bạc này thì muôn việc chẳng nên. Annam mình phải mang hồ.

Finh lầy ! Xét lầy ! Ráng lầy !

Chúng ta cả thầy người bản-quốc gặp lúc chông chỏi cuộc đời mà chen vai vào cuộc buôn bán lớn, làm ruộng to, dựng nhà nghề đồ mả. Xin bạn đồng-bang phải hùn vốn, kẻo ít người nhiều, nào giàu nào khó, thày chông cho mau.

10 đồng bạc không nhiều mà nhiều người hùn sẽ được 10 triệu chẳng khó.

Nếu giàu mà không hùn rồi phải thêm mặt với kẻ nghèo mà có hùn. Sách có câu rằng: Chúng trí thành thành, nghĩa là: Phải nhiều người hiệp trí xây nên thành, cũng như lời tục rằng:

« Một cây làm chẳng nên non, nhiều cây dùm lại nên hòn núi cao. »

Chúng ta còn thiếu một hàng tau, ráng hùn nhau mà lập cho mau bốn anh em !

Nông-thương mà quốc-dân giàu và bảo toàn quyền-lợi

Từ ngày khởi cuộc tranh thương đến nay đồng-bang ta đều đã cũng biết trong tình đoàn-thể, quyết chí tranh quyền-lợi cùng người khách-trú. Tuy lý làm bàn bạc mà xem các bài diễn-thuyết, các lời bâng ngai giữa Đại-hội Nam-kỳ kinh-lễ hội, bài diễn-thuyết của ông Trương-lân-Vi giữa Thương-nghiệp tương-lễ hội (Chaudoc) và mấy bài của ông Nguyễn-chánh-Sắt được tại Saigon, Chaudoc, Gopav, và Lái-thợ, v. v. ấy đó, các nhà trí-thức, các vị trường-giáo, đều lấy lời xướng xuất minh bạch và nhiệt-thành mà khuyến nhủ chúng ta hãy lo mà cải cách thương-trường trong buổi này.

Muốn cho vãng hội quyền-lợi thì đồng-bang ta hãy lấy chí công-ích mà tấn thối nghĩa-vụ, phải gần sức bên lòng phải biết thương nhau, dù đốc nhau. Đã biết rằng đường sá gặp ghình nguy hiểm, và đường đàng Nam chừ ếch khách-trú áp chế đã trên mười thế-kỷ rồi, song hề ta biết công hiệu đồng tình, lại bỏ hết cái trí tư-ông tại lo phạm này, thì có lo chỉ mà không thành tru.

Trộm nghĩ các nước Yên-minh, là họ nhờ giỏi việc nông tang thương mại, công nghệ. Những người Nam đã có qua Đại-Pháp rồi thì đều thấy cảnh tượng đồng ruộng lúa mì vườn nho, v. v. rộng lớn khôn kể xiết, trồng tỉa rất kỹ lưỡng theo cách văn-minh, có máy chế đất, cây đất, có máy gạt lúa, bó lúa v. v. đất thường có vô phiến. Bởi nhà nông-phù gần công trường tỉa, chớng có nơi nào không phải là rừng cấm mà còn đé đác hoan, vì vậy nên họ lợi nhiều, thò-sản có nhiều, ít sợ thiên tai, như là trồng có một giống lúa tại xứ ta vậy. Chẳng những trong nước thò-sản nhiều, lại những nguyên-liệu đều có công nghệ chế tạo ra mà làm lợi, hoặc mua nguyên-liệu của ngoại-quốc về mà chế tạo ra hàng-hóa. Ấy đó, dân trong nước phải thạo nghệ thương mại, mới lợi trong nước chẳng những mình nắm giữ,

mà còn phải có nhiều tàu khởi, tàu buôn v. v. vận tải hàng-hóa ra buôn bán khắp các nước trong hoàn-cửu.

Vì vậy bên nước thủy ta là Đại-Pháp, dân chuyên nghiệp nông, thương, công nghệ, co-xảo đủ đều, nên dân trong nước tư-bổn phần nhiều đều có sự, cũng nhờ cần kiệm-siêng-năng, làm chớ tư-bổn loãn-phuyên, bạc vay tình lợi ít (là tinh thể) giá bạc xít ta cho vay), chớ lợi ấy có thường và chắc.

Luận sơ như vậy, thì đồng-bang ta cũng hiểu rằng, trong cuộc tranh thương này, tư-bổn là đều cần nhất. Nếu lập được một Hãng bạc, cho có vốn mà tiền bệ kinh tế, thì mới là kế vạn toàn, và phải có « Nam-kỳ Thương-cuộc Công-ti » để điều đốc các công-ti lập ra mà buôn bán trong Lục-thiên.

Luận cho kỹ, thì khách-trú xưa áp chế ta trong chôn thương-trường, đều nhờ cái lòng đoàn-thể; họ hay hiệp sức nhau, dù đốc giúp đỡ nhau lắm. ngày nay tại Saigon họ lại còn lập một hàng nhánh « Chi-na công-nghệ Ngân-hàng », để giúp vốn cho các nhà buôn của họ tại Saigon — Chợ-lớn.

Nhưng mà bề ngoài thì coi họ mạnh bao như vậy chớ bề trong thì chẳng có chi lạ, vì k'ách-trú có ai sống có tư-bổn đem qua Nam-kỳ mà làm cho kinh doanh đé số, chính nhờ quyền-lợi trong Nam-kỳ mà thôi.

Ước ao đồng-bảo ta gần sức, cứ theo qui-cứ mà làm, thì tất nhiên rộng mở thị-tài quốc-dân chung hưởng, và lần lần vãng hội quyền-lợi về tay ta mà chớ.

TRẦN-NGUYỄN-GIA

Hễ tôi hút thuốc thì tôi cứ dùng giấy thuốc **Lê Ni** mà thôi.

Những người hút th ộc hút ông điều hoặc hút thuốc văn-miền khỏi bệnh thì hãy hút thuốc hiệu **"Globe"**

Có một mình hàng **Denis Frères** có trữ mà thôi.

Tự thiêu thành đả

Từ ngày đồng-bảo ta khởi cuộc tranh thương cũng khách-trú tới nay thì mấy trang trí-thức và các đảng phủ-hộ hảo-gia thấu đều đồng tâm hiệp lực kéo giầy đoàn-tư-bổn loãn-phuyên, bạc vay tình lợi ít (là tinh thể) giá bạc xít ta cho vay), chớ lợi ấy có thường và chắc.

Duy còn đám xe-kéo thì không thấy ông nào xướng ra mà lo giùm cho họ chớ được đé lốt cho khỏi phải làm trâu ngựa giữa nắng dầm mưa mà chạy tới ngày, thiết thì thấy vậy mà đau lòng cho nỗi nóng.

Bởi vậy cho nên gần trời 4 tháng trời, tôi từ nghĩ đã làm phớt; nay tôi mới tìm được một phương, rồi để vớ cái ếch cho những người làm nghề xe-kéo.

Và chớng số người đi kéo-xe tại Saigon ta đây đã gần trót hai ngàn, nhưng tôi tính chắc số 1 ngàn rưỡi mà thôi.

Nếu có năm ba ông trí-thức vững ra xin phép quan trên mà lập một hội Tế-cổ-kiệm, để lo bảo chữa lợi-quyền cho những người xe-kéo. Trong một ngàn rưỡi người xe-kéo ấy cũng nên rủ nhau mà nhập hội, rồi mỗi người phải nhận bớt sự lạng phí, mỗi ngày phải đóng vào hội chừng một cái bạc vậy thôi, thì mỗi một ngày đã được số bạc 450\$00. Ông Thủ-bổn cũ-hội thủ được này mới thì phải đem gọi là Ngân-hàng này, chớ chẳng được đé trong nhà trên số 200\$00. Ông Thủ-bổn cũ thì thành ra một năm được 4.500\$ \times 12=54.000\$ (năm muôn 4 ngàn đồng) làm như vậy luôn trọn 2 năm, thì đã được số bạc 54.000\$ \times 2=108.000\$ (Mười muôn tám ngàn đồng).

Đó, chừ tôn nghĩ coi, họ chịu cực tiện tặng một ngày bỏ hùn có một cái bạc mà trong 2 năm đé có một số bạc rất to là dường nào. Rồi chừng ấy các đảng trí-thức phải gia tâm hãy về cách lập hãng buôn cho họ, đến Bàng lãnh ra hết một lần, thì cái số 10 muôn người đồng bạc này chắc sẽ lập được một hãng buôn to; chừng ấy cái số 1.500 người xe-kéo này đé có một hãng buôn to tác đ thường, thì mấy chủ còn phải không gì mà làm thân trâu ngựa mãi hay sao? Ấy là lời tôi luận sơ theo trí thắp cang của tôi, thoãn như chừ-tôn còn có chớ thấy chi hay xin hãy giải quyết ra mà giúp cho đồng-bảo ta tấn bộ, thì tôi lấy làm may mắn chừng cùg.

Câu-ông-Linh, Nguyễn-xử-Ngoac

Đấu là công-lý?

Ngày thứ tư 26 Novembre 1919 tôi đi Saigon về ngang làng Phương-trà (Ba-xi) thấy một việc rất nên để tâm là xe hơi của chệc Tô-Kiên đưng xe hơi của Huỳnh-kim-Danh, gây lòi bành trước, hư hại nhiều quá.

Ban đầu tôi mới nghe thoãn qua, tưởng là sự rừ ro mà đưng chạm, đến chừng xét lại tưởng rất thời quá nhiên là chệc có ý hại Annam, chừng theo lời khai chừng bộ hành là tên Ngô-thái-Tý, 20 tuổi ở làng Cầm-huê khai với Hương-quần làng Phương trà và nhiều người chừng khác khai ra thì rõ là lòng dạ của chệc Tô-Kiên vị đấu tranh lợi mà bỏ phép công-lý.

Cuàng chừng các lời khai ấy mà đủ luận việc này, hãy còn một tôn lích-rờ rang cho thiên-hạ đều thấy rõ sự có ý của hãng xe chệc Tô-Kiên quyết hại Annam cho hư việc là như vậy đây:

Tục nói: Rắn đi còn dầm, rộng năm thây dạn, tôi coi kỹ lại đấu xe của hai đảng đi, thời thấy đấu xe hơi của Huỳnh-kim-Danh trich xe Tô-Kiên trước khi chừng 2 trăm thước xe Huỳnh-kim-Danh đi sát bên bên-mặt tay mặc của sếp-pho mình, đến đôi bánh xe trước phải lo lên bộ 16.

Còn đấu xe Tô-Kiên chỉ thây lạng bành cứ chạy giữa đường lộ hoài không chịu tranh đến chừng, chừn tới sếp-pho nó mới lách qua một chút, đưng chớ đứoi nó nó đúp vô đũa xe Annam.

Đó thử theo lạng đường lộ thì đừ-xe của Tô-Kiên chừng hết hai phân đường rồi, chớ chỉ nó biết giữ công-lý thì không hề nào đưng đưng.

Cha chừng coi đưng anh gô của chệc quá nên đưng muốn chừng đoạt lợi-quyền một mình hẳn một cõi trời Nam này mà thôi, không cho quốc-dân ta chừi đấu cho nổi đưng.

Chừ-tôn nghĩ coi nó làm như thế đé thì thiệt là kỳ trung không kể đến mấy mạng sanh-linh của đồng-bảo ta ngồi trên xe hơi nó là gì, may là xe đưng Annam thấy vậy ngưng bót máy lại, nên mới hư xe, mà bộ hành vô hại, vì bằng rừi có vong mạng một đôi người Annam tưởng khi chừng thôi, chớ có sao lời chệc Tô-Kiên đâu. Sao vậy? Nhơn-quyền đấu, công-lý đấu? chệc Tô-Kiên giàu lớn lắm mà.

Mộng-lang ký,

N.C.M.D.

Xem rõ lời than phiền của ông Mông-Lang trên đây rồi nghĩ lại quả tôi thâm cho cái phần này thời của đũa xe chừc Nam ta vô cùng.

Chừng phải một việc nữa đây mà thôi đấu-trung muốn việc luôn bán mới mới việc này chệc chừng ý cái thì-lực mạnh-bạo mà đé ép Annam luôn.

Vậy đũa-bảo chúng tôi cũng vì dân mà kêu nài với quan trên, như ông nào có quyền xử đoán vụ này, xin lấy lẽ công-dinh tra xét chừng có cho mình bạch mà cứu lấy dân bảo-hộ của Chấn-phủ Đại-Pháp với nào. Nếu các ngài mà không ngờ đến vụ này thì còn chỉ là công-lý.

Nông-Cô Minh-Dam.

Hãy đưng rựu **Amer Honoré** là một thí rựu tiêu hóa đé nhất. Có một mình hàng **Denis Frères** có trữ mà thôi.

Khoa thi Tri-huyện

Ngày thứ hai 1re Décembre 1919 có một hội thi Tri-huyện tại dinh Thủy-ng-cho. Mọi người k' tên sau này đều đưng chăm đưng.

- 1 - Trương-thành-Thường.
- 2 - Trần-vân-Mi.
- 3 - Võ-thành-Bửu.
- 4 - Phạm-kim-Chi.
- 5 - Nguyễn-ngọc-Trương.
- 6 - Huỳnh-hữu-Liễn.
- 7 - Lê-quang-Trương.
- 8 - Trần-vân-Chấn.
- 9 - Lê-minh-Tiên.
- 10 - Nguyễn-ngọc-Kỳ.
- 11 - Mạc-vân-Nghĩa.
- 12 - Bô-vân-Châu.
- 13 - Trịnh-dinh-Quy.

Bản-báo chúng tôi kính mừng cho các ông thưng may vưng bực.

Thương tranh cuộc

Từ đây Bản-báo chúng tôi cứ đé cái đé-mục Thương-tranh cuộc này luôn, hề nghe tin đồng-bảo ta tấn bộ chừn nào, bọn họ thời bộ chừn nào, cũng những mưu-thê của họ làm sao; hoặc nghe đũa có hàng hóa chi, thì đưng báo-liên cho đồng-bảo trong lục-châu tương tác.

Bản-báo cũng xin cùng lục-châu các đảng nhiệt thành, nếu ai nghe thây đũa chi về cuộc tranh-thương này xảy ra trong xứ, xin cho bản-báo hay liến, thì bản-báo sẽ hoang nghinh mà ản hành cho đồng-bảo ta trong lục-châu rõ biết.

Chúng ta còn thiêu một hàng bạc (Banque) ráng hùn mà lập cho mau bộ anh em!

Ta tâm bộ

Tại Saigon có M. Trần-quốc-Ty mới mở một tiệm may đồ y-phục và bán đồ tạp-hóa rất to.

Tại đường Espagne số 109 Saigon, người Annam ta mới lập một tiệm hiệu là Bàu-Bình; để bán giầy và trà của Annam ta chế tạo, vậy thì đồng-bào ta cũng nên đến đó mua giúp cho nhậu ấy là đều công-nghĩa đó.

Tại chợ Thủ-thiên làng An-lợi-Xã, thêm cửa cây hiệu Nam-minh-Thiện, cuộc buôn bán càng ngày càng thịnh phát, nay lại lập thêm một tiệm lấy hiệu Nam-thuận-Phát để đóng túi giầy bán đường nằm bằng cây dáo, và cây giá-1; lại lãnh cất phò xá theo kiểu kim thời. Bữa báo kính mừng cho quí hiệu và chúc cho quí hiệu sinh sản thêm 5, 7 tiệm nữa.

Tại đường Espagne số 77 Saigon M. Sáu Nhiều mới lập một quán cơm Annam, Café, bánh nước và đồ tạp-hóa, chẳng được bao lâu mà việc buôn bán coi mới thịnh phát.

Những người Nam-kỳ ta lên ngụ tại Nam-Vang vì thấy chệch để khi thái quá, nên đã phần khích rủ ren nhau lập một công-ti tu-bổn 30.000\$00. Mới hôm kêu chưa được 20 ngày mà đã thu được 7000.\$00 tại tư rồi. Bần-bào chúng tôi cũng mừng và cầu chúc cho đồng-bào được mau thành tựu.

Ta thời bộ

Tại làng An-lợi-Xã (Giadinh) chợ Thủ-Thiên có tên hương-quần T. đã n cá gan oa trú chệch ở tại trong phố nó mà đóng tù đóng ghe lặn, không có Patente. Bã vậy mà nó còn hăm dọa Annam về cuộc tranh thương này. Thiệt là loài bô-chết đó.

Tại Tân-an có thầy giáo Quí lập tiệm Tap-hóa; mà nghe nói có nhiều cá nhiều thềm lại thầy chạy tiệm giáo Quí, cứ xúm nhau mua đồ của tiệm chệch Nhứt hoai:

Trong thế mấy có mây thềm này mắt ngài chệch Nhứt rồi chớ gì.

Trong Báo Tribune ngày 4 Novembre có nói: Tại Tân-an có 2 người đôn-bã rất có thể lực to cứ theo binh chệch mà hai Annam trong nghề buôn bán hoai.

Cách hát ngày lại nghe nói quan chủ tỉnh Tân-an giao cho ông Cồ làm-màu-kết (enquête) phải tìm cho ra được coi cho biết 2 người đôn-bã nào mà có thể lực mạnh mẽ như vậy. Té ra ông có tra xét hết sức mà truy không ra.

Chàng đó có tên Đặng-văn-Long kêu là Bấy-Long chứ x ngựa tại chợ Tân-an vì lòng khắt úc đá lâu, hiền làm đơn không cáo với quan chủ tỉnh mà chỉ đích danh 2 người đôn-bã có thể lực to mà phá cuộc buôn bán của người Annam đó là vợ ông phò với vợ ông có. Hỏi rõ bằng có quan chủ-tỉnh liền đòi 2 người đôn-bã ấy tới, bần thân-ngải tra hỏi, có thầy thông Tú đứng thông ngôn. Nay vợ ông có đã đi mất rồi; còn có phò ấy chưa rõ là nào. Tuy vậy chớ việc buôn bán của người Annam ta ngày nay mới vượng lại.

Đặng khen cho M. Đặng-văn-Long là người can-đảm, chẳng bị quyền-thế mà cứ người lương-thiện trong cuộc tranh thương này.

Rút trong báo La Petite Tribune Indigène ngày 22. Novembre 1919—No 229.

Thủ-đức — Từ ngày mà chúng ta tranh hương trong làng Lim-chiêu-đông tiền lớn mà giúp lên cho chệch hoai. Cái thói xấu này, cũng nên cho quan Giám-chủ-địa Giadinh và quan chủ quận Thủ-đức hay coi tại ngài có cái bài thuốc chỉ hay dựng trừ giùm cái bệnh k. ốn ấy chăng? Vì tại đó có hương-trưởng K... và chủ xã Q... là người thường hay lán la với chệch và thường bảo chữa cho bọn khách-trú. Bởi vậy cho nên chệch X... mới đánh con tên Mê là đầu, mà làng không phạt chệch, lại dạy chệch cho con tên Mê 0\$40. rồi thôi. (Không phải chịu dăm mà ăn sỏi đầu!) Lại có nhiều khi người ta kêu

nài với làng về vụ chệch dùng trái cá dĩa (loux pois) cần đó mà bán cho Annam, mà làng cũng cứ việc bỏ qua, không nói tới. Lại còn có một việc này nữa, không ăn thua gì trong cuộc tranh thương; mà đều cái vụ đó để mà chỉ rõ ra cái người Jang kim chừ xá trong làng là chủ Q... chúng tôi đã nói trên đây. — Trong lúc tháng chín lên. Các có khuỷu chời của làng một trái bóng đèn 32 bougies, đem bán cho Chà và Bi 0\$30. Làng hay đặng, đòi tên Chà-Bi lên nhà hội làng, làm làm tờ giải nạp. Xã Q... biểu lên Bi chịu cho nó 20\$00 thì tha bổng. Tên Bi năn ni chịu 3\$00, thì làng nói cho nó nghe rằng: thời để làng làm ơn phạt mày 3\$ xé biên lai, nói thì nói vậy, chớ trong số phạt của làng không có giải cái số bạc phạt ấy bao giờ !!! Việc này có lẽ quan chủ tỉnh cũng phò cho quan huyện chủ quận Thủ-đức tra xét cho rõ việc ngay gian, chớ lẽ nào không?

Dịch theo báo Tribune. Auguste H. L. Hbi.

Mưu thế của họ

Đường xe-hơi đưa từ Saigon xuống Gò-dông, lệ thường thu nay thì mỗi người định giá chừng 1 \$60 h. ặc 1 \$70; mà hôm rày hãng xe của khách-trú nó muốn hại hãng xe-hơi của Annam, nên nó hạ giá còn có 1 \$40 mà thôi. Làm cho hãng xe Annam cũng phải hạ giá theo nó. Nay nó thấy Annam là cứ đi xe của Annam, nên nay nó lại hạ giá xuống có 4. át một người mà thôi. Ấy là cái sô-ru-ông của chúng nó đó. Hề nó thấy ta ló ra làm ăn nghề chỉ thì nó quyết làm cho tang mặt thì nó mới nghe. Tôi xin hỏi thử đồng-bào ta anh em lớn nhỏ một đũa này: 1 hoán như hãng xe-hơi của Annam ta mà ngã rồi, nó có tăng giá lên lại 1 \$70 hoặc 1 \$80 hay không? Nếu anh em cũng biết chắc nó sẽ tăng như vậy, rồi người nào còn ham rẻ, đi giúp cho nó mà hạ ngã hãng xe của Annam ta, thì người ấy tuột là chẳng có lương-tâm, chẳng biết thương nỗi giống đó. Sẵn có cái ao cá soạt kia cả! Thiệt chệch xá-hơi, chệch nào cũng dữ!

am thê nào cho dân ta được tăng số thềm, đừng để họ đơm châu ngoài cửa ta về Tàu hết đi; bớ anh em!

NUÔI CÁ TRÚ HẠI

Nông-Cổ Minh-Đàm kính cùng lực châu Đổng-bào chừ Thức-giã đợc bay; bần-bào đã có đào sản một cái ao hồ rất lớn, nuôi những cá-vỏ và cá-soạt vô số. Vậy xin các đồng-nhiệt-thành hễ gặp những Bạo, Rệp, Bô-hun và Bô-chết là đầu m đầu thì bắt hết đồng-đồng đồng hợp gởi về đặng bần-bào cho cá ăn, kéo để nó bay bậy bỏ bậy bậy xứ thắp nơi mà nút hết nạn Đổng-bào ta tội nghiệp.

Ồi! cái gì mà phải chi! Cái nó không biết thương nỗi giống, thì lòng nó xuống cái ao của Nông-Cổ này cho cá vỏ cá soạt nuốt phứt cho rồi, để làm gì nà!

Lúa của ta làm ruộng cực nhọc mà mỗi năm khách-trú thâu lợi về Tàu hơn mấy triệu bạc, ực quá bớ anh em!

Ai tân

Bồn-báo rất buồn mà cho khấn-quan hay tin quan Phủ Trần-cửu-Trường đã từ lỵ hôm thứ 7 tuần rồi nhằm ngày 6 Décembre 1919 này lồi 3 giờ khuya, hưởng dương được 51 tuổi. Bã an táng ngài hôm chiều chúa-nhật kế đó tại làng Phú-nhuận (Giã-linh).

Nguyên quan Phủ Trần-đại-Nhơn này là một người trung hậu thuần lương khoan hòa nhã đằm, lại thêm thiên tánh thông minh, tài tình đĩnh đạc, Hồn-vấn đã giỏi, Tây-học lại thông; từ ngày xuất sĩ đến nay đã 26, 27 năm trời, quan trên tin dụng, dân dưới yêu vi.

Ngài đi lại Châu-độc đã hơn 3 năm, kể tho bình nên phải xin phép về nhà thương tại Chợ-lớn hơn tít tháng ngoài, vừa mới khá, nên ngài xin ra Saigon ở tại nhà rề của ngài là ông Ng-phan-Long, Thương-biến-sở thương-chánh, mà ở chơi vài bữa cho thông thả. Chẳng đê ngài vừa ra thấy mặt được rề con khi lúc bang chiều, qua 3 giờ khuya, bình vùng trở lại thình lình mà tạ thế.

Bữa đê quan-cửu ngài lên phần mộ thì những thân-bằng quyến-hữu của ngài, mấy ông thầy theo đưa rít rít đống. Trước khi hạ khoán M. Nguyễn-chánh-Sít có ra đứng trước mộ xướng đọc một bài-ai-đieu mà nhắc nhở công-lao sự-tích và đức tánh của ngài; ai này cũng đều cảm động.

Nay bồn-báo chúng tôi cũng kính lễ đôi lời ai-đieu và xin phân ưu cùng quyến của ngài.

N. C. M. Đ.

Rượu hiệu **Grand vin du cap CORSE** của hãng AUGUSTE MATTEI làm, là một thứ rượu tiêu hóa, mùi ngọt.

Phải nài cho có tên AUGUSTE MATTEI Trong Đàng-Đương có một minh hàng Denis Frères có trữ mà thôi.

Lời rao đấu giá

AVIS D'ADJUDICATION

Circoscription de Sadec

Lieu, date et heure de l'adjudication: Inspection de Sadec, 23 Décembre 1919, à 9 heures.
Objet: Construction de 2 Maisons communes à Phú-nhuận et à Tân-đông.
Importance approximative de chaque Maison commune: 3.800 piastres.
Cautionnements provisoire: 75 piastres.
Cautionnements définitif: 800 francs.
Bureaux où le cahier des charges peut être consulté: Inspection et bureau du Chef de Subdivision à Sadec.

AVIS D'ADJUDICATION

Province de Cantho

Lieu, date et heure de la réadjudication: Inspection de Cantho, 27 Décembre 1919, 9 heures.
Objet: Fourniture de sable de Chaudoc ou de Nui-Sam pour l'année 1920.
Importance: 2.400 piastres.
Cautionnements provisoire: 60 piastres.
Cautionnements définitif: 300 francs.

Bureaux où le cahier des charges peut être consulté: 1er Bureau (3e section) du Gouvernement et Inspection de Cantho.

AVIS D'ADJUDICATION

Province de Mytho

Lieu, date et heure de l'adjudication: Inspection de Mytho, 7 Décembre 1919, 9 heures et demie.
Objet: 1er Fourniture de sable grenu nécessaire à la Province de Mytho, pendant l'année 1920.

Importance approximative: 4.560 piastres.
Cautionnements provisoire: 114 piastres.
Cautionnements définitif: 2.000 francs.

2e Fourniture de bois de Dâu et de Sao en pièces équarries sur les 4 faces nécessaires à la province de Mytho pendant l'année 1920.

Importance approximative: 2.680 piastres.
Cautionnements provisoire: 67 piastres.
Cautionnements définitif: 1.200 francs.

Bureaux où le cahier des charges peut être consulté: 1er Bureau (3e Section) et Inspection de Mytho.

Lời diễn thuyết của

M. Nguyễn-văn-Cur

về cuộc tranh thương và cách lập hội thể đặng tại Long-xuyên

Ở các ông,

Tôi thấy trong đống-bang có người, đến ngày nay mà còn chưa hiểu bởi có sao sanh cuộc tranh thương phi thường trong buổi này và chưa quyết đoán về bản phận con nhà Nam-Việt phải làm sao, cho nên tôi mới xin phép cùng quan Chủ tỉnh Long-xuyên đi cùng trong các phần tổng đặng diễn thuyết cho rõ nguyên nhân.

Nay tôi đến đây, tôi được trọng tiếp như vậy, tôi thấy số người đến nghe tôi rất đông đảo như vậy thì tôi bản hạnh chẳng cùng và tôi cũng rất cảm ơn trước là Quan chủ quán, thầy cai, thầy phó, thầy hội đồng và các người chức có lòng vì sự công ích giúp sức cho tôi và sau nữa tôi xin cảm ơn mấy ông điển chế, mấy ông thương gia, chẳng nề tất công đến đây mà nghe tôi đàm luận.

Ở đống-bang,

Trong một tháng nay, ai ai cũng nghe rùm tai. Đầu này nói dứt đường giao diệp với khách-trú, đầu nọ rù hiệp hùn đặng cạnh tranh quyền lợi trong nền thương trường với khách-trú. Vậy chứ bởi duyên cớ làm sao, thình lình, đất bính sông đây, sanh việc nào động phi hường như thế?

Trong việc nào đặng đây, chớ nào là chỗ chúng ta nên sợ? Lại chúng ta đây là phận râu mày, chúng ta phải lo liệu thế nào cho trọn đạo con giống Hồng-tộc. Tôi xin cáo lỗi trước cùng các ông, tôi đi giám khoe mình rằng giới mà các giới quyết được mấy cái vấn-đề này. Nhưng mà bởi tôi vì một tâm nhiệt thành, vì một chút lòng ái chúng lại tôi vì đã nghe thấy một ít khuyến khích thời, cho nên tôi chẳng nề khuyến chế: tôi nói phải, các ông nghe lấy, tôi nói quấy, các ông chớ đi, miêng là những lời tôi luận sao này, đầu phải, đầu quấy mà được làm gương cho các ông, thì an lòng tôi sẽ nguyện.

Ở đống-bào,

Chúng ta rất may mắn sanh trường nhâm nơi địa lợi: trên bờ sông có học quá sun sê, dưới sông lại thiếu gì tôm cá, đầu cho chúng ta chẳng ra sức bao nhiêu, thì chúng ta cũng có thể lo cho ăn no con vỵ, chẳng khác nào chúng ta đây là con cưng của trời đất, cho nên mới được lộc thực-sắc sáng. Mà các ông chẳng biết: phàm hề con cưng thì hao giờ nên được! Hễ sáng cửa, thì ăn xài, chớ mấy khi chịu nhọc làm ra của khác. Bởi vậy cho nên chúng ta mới mang tật biến nhác có danh, mang năm chuyên lo có một nghề để hơn hết là nghề trồng lúa gọi là kẻ sanh tợn, gọi là phương làm giàu làm có, chẳng màng đến nghề công thương là nghề khổ hợp một chút, đánh để cho đản nghèo bần, như là đản Trung-quốc rừ nhau chôn bết.

Như chúng ta bằng lòng để cho khách-trú chiếm đoạt đường công có rồi, vậy mà chúng ta có nên tránh móc chàng? Tôi xin đáp rằng: đáng kiếp. Bởi chúng ta sợ nhọc chàng tranh thương thì người ta thù lợi; bởi chúng ta trồng cây có trái tốt mà không chịu chịu cái bẻ, thì người ta bẻ, ấy là lẽ tự nhiên; mình đã bằng lòng cho người ta thù lợi, cho người ta bẻ trái của mình, thì còn trách móc nỗi gì nữa?

Song nghĩ vì xứ Nam-kỳ ta đây cũng như một cái bánh ngọt còn người Trung-hoa qua đây buôn bán, chẳng khác nào một háy kiền. Tuy đến ngày nay, số kiến đến đây chưa tha nổi bánh của mình mặc dầu, nhưng mà nếu số kiến ấy qua thêm hoài, e cho một ngày kia, số kiến trở nên đông đảo, rồi nó tha nổi cái bánh của ta chăng? Chúng đó con bánh đàu cho, con cháu ta ăn, lấy vật chi mà nuôi giống giông ta nữa?

Cùng bởi có người ưu thế mãn thời như vậy, như là mấy nhà soạn báo quoc-hoa, cho nên gần trời 20 năm nay buôn thức giả ấy, mới hết lòng có đặng cho đống-bang ta mà tranh thương cùng khách-trú.

Thật nói đến đây, tôi rất buồn lòng, mà lại rất giận nữa: buồn là ai kêu, ai rêu mặt ai, đống-bang ta cứ lo ăn ngon ngủ

lấy, chẳng màng sự hại hữu gián. Như kẻ người thức dậy trước, bước ra kêu hồn lập, hội hoạc xuất vốn nhà ra mà buôn bán thứ thì trong số người mà ra hết chân người phải lụy; còn tại đây là mấy ông nhà giàu thấy vậy, liền làm, hề nghe ai kêu hùn hiệp nữa, bởi chỉ mấy cái gương hư trước đó mà thôi rằng: « Nghề buôn bán là nghề của khách-trú, Annam làm gì được mà rận rận, Annam vẫn cứ thôi tham lam, hề sợ cuộc chi, thì toàn bề lộn mạt. Kia chẳng thấy bực thức giả như ông này ông nọ mà còn làm chàng nên việc thay: » Nói như vậy, rồi thế lòng làm tai diếc, mặt ngơ, trôi kệ ai than thì.

Các ông khi cũng nhớ câu sách này: «Nhứt ngôn khả dĩ đống bang, nhứt ngôn khả dĩ táng bang.» Theo ý tôi tưởng thì: cái lời mới ông nhà giàu thường hay nói mà tôi mới nhắc lại đó, là một cái lời nói làm cho lập đường kinh-tế, một cái lời nói làm cho hại cuộc lý-tài, ấy là một cái lời nói táng bang đó vậy.

Có sao dám chắc rằng: Nghề buôn bán là nghề khách-trú, chớ Annam làm không đặng hay sao? Khách-trú là người gì mà làm đặng? Con Annam ta đây là người gì mà làm chẳng đặng? Chẳng lẽ mình ở nhà giàu chớ người buôn bán là người nghèo? Như nói vậy, thì xin mấy ông háy chớ con mắt mà coi người khách-trú thuộc bên Tàu mới qua, ra làm sao? Ở đây kinh dinh sự nghiệp ra làm sao? Đền khi trở về Tàu ra làm sao? Họạc mấy ông vớ mình no ăn, chắc mình truyền cửa được cho con cháu lâu già, không lo con cháu nghèo mà phòng lam giàu thêm. Tôi tưởng chắc là vậy, vì một là, ai chẳng ham giàu có, ai chẳng ghét khó khảng; hai là: Cuộc ở đời, ai chẳng biết sự giàu có như bèo mây, thấy tu đó rồi mất đó, mấy ai chắc trường được.

Ấy vậy thì còn một lẽ chốt này nữa: Tôi đoán quyết rằng mấy ông ra sự sống sướng đã quen, nếu ra tranh-thương cùng khách-trú, sự phải nhọc công học hỏi cho nên nổi buồn lại nói lại rất giận nữa: buồn là ai kêu, ai rêu mặt ai, đống-bang ta cứ lo ăn ngon ngủ

vậy chớ từ xưa đến nay, có mấy ông giàu ở Nam-kỳ ra tranh thương với khách-trú mà biết việc buôn bán là việc khổ. Như quá là việc khổ vì làm sao khách-trú cũng giống như ta vậy mà chúng nó lại làm được? Xét kỹ mà coi, chúng nó có tài phép chi gọi là hơn mình? Chẳng qua là mình làm biển, rồi đổ thừa rằng, Khó cũng như lời bởi một đờta bé kia, có sao chẳng chịu học? Nó đáp rằng: Khó học. Ấy vậy, thảng nhờ ý chúng là chịu dốt cả đời sao!

Phàm muốn việc ở đời, việc nào mới khỏi đoạn lụy chẳng khổ, nhưng mà nếu nói khổ, rồi chẳng đày công lo lắng, thì ngày nào làm việc khổ đó cho xong.

Như mấy người ra buôn bán, gọi là khổ, còn như người ta muốn bay trên trời như chim, việc ấy mới khổ đến cực nào? Vì sao người ta làm cũng được vậy? Thiệt nghĩ trong cuộc buôn bán, đầu có hư đi nữa thì bất quá là vốn mà thôi, chớ như việc làm máy bay, mà bay trên trời, ruồi có hư, thì chẳng những hao tài tổn của, mà lại còn phải hại mạng người nữa. Từ khi người Langsa chế tạo được máy bay đến nay biết bao nhiêu là hao tổn, biết bao nhiêu là mạng vong. Sao người ta không ngã lòng. Nếu người ta thấy sự hư hại mà sợ, như mình sợ việc buôn bán vậy, thì có đàu ngày nay được thấy người ta nghĩ máy bay, bay trên trời mỗi giờ đến 150 ngàn thước. Có thứ chim nào bay cho mau bằng chẳng? Lấy cái việc rất khó đó, là việc ban đầu ai ai cũng tưởng làm chẳng đặng, mà suy, thì có phải là: Thế thương vô nan sự, nhân-tâm tự tâm bất chuyển chàng.

Thôi, nếu mấy ông có của coi sự tranh thương là khổ nhọc thì mấy ông háy an nghĩ cho khỏe thân, song ít nữa mấy ông cũng phải xuất tiền ra mà hiệp bần, chừa lụy người làm nghề mà kỹ thuật buôn bán, mới phải cho chớ! Có đàu hề thấy ai kêu hùn lập hội, thì mong chi mấy cái gương hư trước mà cáo rằng: « Tỉnh Annam hay tham lam... »

Trước khi tôi giải khoán này tôi xin bàn quan miêng nghĩ. Chẳng phải tôi đến đây kiếm lời báo chữa cho mấy gương hư trước; lại tôi cũng chẳng có ý

Người Annam nào ăn của chệp rồi vỵ tác cho chệp mà bỏ Annam thì nó là con Bò-chết.

Annam nào bình chệp mà bỏ Annam thì nó là con Rận chệp.

cát tằm (5.579388) đặng mà phòng bị những đưu hư hao bất trắc, thiết lấy làm chức y cho những người vô hạn.

Bên công-y địn thêm vốn đặng tính mà: 1. — Mua sát những nước mắm của các nhà nghề lớn, giao cho bốn công-ti lãnh bán, ăn huê hồng ba phần trăm (3%) theo tờ hiệp-đồng (Contrat) địn hạ mười năm.

Lập sở thiết-nghiệm riêng (Laboratoire spécial) ở Saigon đặng coi giữ các thứ nước mắm ấy, cho khỏi bị sai những đưu luật mười năm.

Lập tổn-sản (dépôt) chắc chắn trong các tỉnh, cho tiện đường tiêu thụ.

Có làm như vậy, thì mới trừ được nạn-huê, giữ được lợi-quyền, nhà làm khỏi bị phá giá, thì giá hàng giữ được bình-thường; nhà buôn khỏi bị căng-cang hình phạt, mà nhà đòng cũng khỏi bị hại việc vô sanh ấy là một việc lợi ích thứ nhất.

II. — Mở rộng cuộc buôn ở Cholon đặng đủ hàng cung cấp cho các tiệm Annam ta.

III. — Mở rộng cuộc buôn hàng thổ-sản và cuộc vơ tơ dệt hàng ở Hội-an (Fai-foo).

IV. — Lập thêm tiệm nhánh ở Bắc-kỳ, đặng cho việc giao dịch trong Nam Bắc lưỡng kỳ được tiện lợi.

V. — Về việc chúng tôi xin cho ngài hay rằng: Bốn công-ti đã địn thêm vốn tiền đến hai trăm ngàn đồng (200.000 \$00), vậy có lập thêm 2436 phần hùn nữa, mỗi phần hùn là năm chục đồng (50 \$00) đặng tất một lần tại đồn công-ti. Được tính từ từ tháng đồng bạc.

Kể từ ngày 1er Octobre 1919, đến ngày khai thêm vốn, đổng bách phần, ai đổng hùn của mình hoặc của anh rể người khác, mỗi 40 phần hùn, bốn công-ti sẽ thưởng cho một phần hùn Huê hồng xưởng lập (Part de fondateur) và làm xưởng lập của bốn công-ti.

Qua đầu năm 1920 là đến kỳ tuyển cử Quản-lý (Administrateur) những người hiền ngộ, tưởng nên dự cử vào hàng Quản-lý đặng lo làm cho tiến-bộ thêm mau.

Vậy xin quý ngài vì nghĩa đoàn thể, vì mới lợi quyea mà hết lòng giúp việc

thêm vốn của bốn công-ti cho mau thành tựu, chúng tôi thiết lấy làm trông cậy quý ngài làm đó.

Quý ngài chịu làm người xưởng lập (Fondateur) và chịu hùn bao nhiêu xin phải ký tên vào tờ chịu hùn mà gởi cho bốn công-ti trước ngày 28 Février 1920 thì bốn công-ti sẽ đặng tên vào các báo, nếu sao người xưởng lập từ hùn không đủ số 40 phần thì không đặng phần thưởng ấy mà thôi, ai chịu làm người xưởng lập hoặc chịu hùn thì bốn công-ti sẽ gởi chương trình phụng tặng.

Tài sản thiệt lục (Bilan) về kỳ tính sẽ nữa năm này, thì chúng tôi có in riêng phụ trình.

Nếu quý ngài muốn rõ hết tình hình thì xem chương trình và công cuộc của bốn công-ti.

Sau đây chúng tôi xin lược đi đến thiết yếu trong chương-trình:

I. — Chủ ý buôn bán những hàng thổ-sản trong Đòng-dương, cũng là thay mặt mà bán thế cho các nhà buôn khác và xuất cũ-g các hũa hàng.

II. — Ký hàng hai chục năm thì giải tán, mà đại hội (Assemblée générale) quyết nghị triển hạn.

III. — Quyền lợi chủ hùn: ai hùn một phần 50 \$00 cũng được đi nhóm bỏ tám nghị sự, và bỏ thăm tuyển cử các viên Quản-lý; ai hùn được 20 phần hùn thì được dự cử quản-lý.

IV. — Quyền lợi riêng: Nguyên có lập ra 50 phần hùn huê hồng xưởng lập, để thưởng cho các người đã xưởng lập công-ti.

V. — Trông tiền lời rông mỗi năm: A. — Rút ra năm phần trăm (mỗi trăm lấy 5 %) làm tiền công-tích theo luật.

B. — Lại rút năm phần trăm (5 %) làm tiền hồng-tướng (Rénumération) cho ông Quản-lý. Khi số Quản-lý hơn sáu người thì được rút đến mười phần trăm (10 %)

C. — Lại rút năm phần trăm (5%) giao cho hội đồng Quản-lý (Conseil d'Administration) chia thưởng cho Tổng-lý, Hiệp-lý, Tổng tư-quy, Đổng-lý và chủ quĩ.

D. — Còn tám mươi lăm phần trăm (85%) hay là tám chục phần trăm (80%) thì chia lời cho các chủ hùn.

VI. — Mỗi năm trong kỳ ba tháng đầu đều có nhóm đại hội địn kỳ (assemblée générale ordinaire). Còn khi có việc chi khác thường, thì sẽ mời nhóm đại hội lâm thời (assemblée générale extraordinaire).

VII. — Khi đại hội thường nghị hũa bất thì dùng tiếng Annam. Những tờ giấy sổ sách và tờ báo cáo để trình cho đại hội, thì phải làm chữ Quốc-ngữ.

VIII. — Chỉ n.ười đòng giống Annam (caotian) tức Annamite) mới được vô hùn.

Cholon. 19

Nghĩ trưởng: (Président) NGUYỄN-QUI-ANH: (Propriétaire à Cholon)

Rượu Eau de vie Bejean Đà thơm mà lại ngon. Ai uống cũng đều ưa.

Có một mình hãng Denis Frères có trữ mà thôi.

NAY-KINH PHẠM-VĂN-GIÃO

can khải

Vi nước Langsa Vi dân Annam

Tìm hiệu THÁI BÌNH của người Annam lập tại Saigon, ngay nhà máy Saigon Mytho đường COLONEL BOURNONNE, máy hải số 436, đã ba năm nay, có trữ bán sỉ và bán LẺ những van, aho, xuyến, lảnh (Sofrite) Thuốc tẩy đờ thể và đồ tạp dưng Langsa như bánh hộp, cá hộp và rượu lẩy đủ thứ (Epicierie).

Rao trong Lưỡng-hầu như Annam ai muốn lập tiệm bán hàng, rượu tây hay là tiệm bán đồ Epicerie mà tranh thường cùng chệch, thì viết thư cho tiệm này mà thường nghị.

GIÁ BÁN RẺ LẸM P. S. — Tiệm này chủ ý mua giùm các thứ hàng hóa khác bất kỳ là vật chi, cũ, theo facture (tính thêm 3%, hay là ít hơn, tùy theo nhiều ít hay là không tính tiền huê-hồng ấy, miễn là giúp người Annam được thì rất vô lòng.

Mai-Văn-Luợc

AI MUỐN MUA Một cái xe Mi-lo và hũa con ngựa có đờ bắc kê đủ hũa, ai muốn mua xin đi nơi bốn quán ở Nong-Cô-Min-Bam.

Người Annam nào tham danh mà quên nghĩa thì nó là con Anh-wong

Người Annam nào tham lợi mà quên nghĩa thì nó là con Bô-hung.

CAFÉ RESTAURANT Nam-hữ-Nghĩa

103, Boulevard Charner. — Saigon

Kính

Cùng quý-ông và quý-thầy được hay: nhà hàng bán rượu lẻ và cơm tây hiệu « NAM-HỮU-NGHĨA » ở đường Carabelli gần bên nhà ngũ Lương-hữu khách-sang, nay dời lại đường Kinh-lập môn bài 103 (Boulevard Charner N° 103, Saigon). — Quý khách có dùng rượu hay là cơm tây xin thỉnh ghé lại nhà hàng tôi, trước là thương tưởng người Annam sau nữa giúp bạn đổng-bang cho thành vượng về cuộc thường mãi, tôi rất cảm đội ơn.

NAY-KINH PHẠM-VĂN-GIÃO

can khải

Vi nước Langsa Vi dân Annam

Tìm hiệu THÁI BÌNH của người Annam lập tại Saigon, ngay nhà máy Saigon Mytho đường COLONEL BOURNONNE, máy hải số 436, đã ba năm nay, có trữ bán sỉ và bán LẺ những van, aho, xuyến, lảnh (Sofrite) Thuốc tẩy đờ thể và đồ tạp dưng Langsa như bánh hộp, cá hộp và rượu lẩy đủ thứ (Epicierie).

Rao trong Lưỡng-hầu như Annam ai muốn lập tiệm bán hàng, rượu tây hay là tiệm bán đồ Epicerie mà tranh thường cùng chệch, thì viết thư cho tiệm này mà thường nghị.

GIÁ BÁN RẺ LẸM P. S. — Tiệm này chủ ý mua giùm các thứ hàng hóa khác bất kỳ là vật chi, cũ, theo facture (tính thêm 3%, hay là ít hơn, tùy theo nhiều ít hay là không tính tiền huê-hồng ấy, miễn là giúp người Annam được thì rất vô lòng.

Mai-Văn-Luợc

Khương-Thời đit Gông

178, 180 Rue Ang-Duong, 178, 180

Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (bijouterie) để bán, và có bán những đồ phụ kiện xe hơi xe máy, xe kéo và xe máy xin kể ra sau đây:

— Miếng vàng, ngọc, chuỗi bông, cà-rà, đồ trang trí. Dầu đèn sáng đèn (essence Shell) dầu nhớt để vô máy xe hơi (huile pour automobile), mỡ bôi để máy xe hơi (graisses pour automobile) đã thấp đèn xe hơi (carbure), vô rượu xe hơi hũa, tẩy và huê-ký (enveloppes et chambre à air marques Michelin et américaine) xe máy hiệu bơ-rô (bicyclettes marque l'œuf) và tôi có bán đôi mũ (casillit) loại cũi đã cũ thứ và đồ của đăm (madame) và giày tây, giày (annam) đầu thơm, áo thun màu hũa tẩy lại (commandés en France).

Như các ông và các bà muốn dùng xin gởi thư đến tôi sẽ lập tức gởi (contre remboursement) đến cho.

Nay kính Trần-văn-Gông Boulter Phnom-penh

Tiệm về hũa

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

AI muốn về hũa cho thiết khéo, thiết giống, xin đem binh đến vườn tiệm hoa-chiến-lũ-g của M. Nguyễn-Đức-Nhuận; thì ít sẽ đặng vui lòng đẹp mắt. Tiệm này được nhiều nhà sang trọng ngợi khen.

Thợ về tiệm này đã có bằng cấp tôi rgiệp về nghề vẽ và 3 cái bằng cấp của hội đầu xảo Đòng-dương ban khen. Quý vị muốn biết rõ, xin viết thư hỏi, tiệm này sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có cả nghĩa rõ cách vẽ và đồ thước tài giá cả phân minh. Gởi thư, hình, hoặc mandat xin để bao thư như vậy:

M. Nguyễn-Đức-Nhuận N° 28 Boulevard Paul Bert. SAIGON.

(Tiệm này trước khi có ở Giadinh và Boulevard Luro).

Bột-mang-thịt, bột-bạc tốt lắm

Tại Lon-xuyen tiệm Nhơn-Thường thay quần N on làm chũ, có trữ hai thứ bột: bột mang-thịt và bột-bạc. Bột mang-thịt thì 1 \$ 80 một yến, còn bột-bạc thì \$ 90 một yến Trong lục-châu ai có cần hàng xin gởi thư cho tiệm Nhơn-Thường, Longxuyen thì tiệm sang lòng gởi đến.

AI MUỐN MUA XE KÉO ?

Tại nhà M. Hoi-Đông Thông ở đường Pelitao, Cholon, có bán xe kéo bằng tôle và Aluminium hoặc cũ, hoặc sửa lại mới hết, thay mui, là phù nệm vô rượu mới tinh anh, ai muốn mua về cho đi đưa từ 5 cái sắp lên 100 cái thì xin đến nhà mà đờ giá cũ.

TIỆM NGŨ ĐƯƠNG-HUÊ-VĨNH-PHÁT

Kính cũng tôn bằng quý khách địn hay: Nhà ngũ hiệu ĐƯƠNG-HUÊ-VĨNH PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn bài, 53, Saigon, phòng vì sạch sẽ thì anh, đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẻ hơn, lại gần gần chính Saigon, rất tiện bề cho quan khách tới lui, xin chú ông rộng lòng thì ăn một chiến thì sẽ rõ trong tiệm chúng tôi là hiệu kính ai là thế nào.

ANTOINE BÀU, đổng kính, N° 53, Amiral Courbet.

EDEN-CINEMA

Tuần này rạp hát bóng Eden Cinema hát nhiều lớp lạ, hát tình những tiếng mới đã hay mà lại vui, thú nay Nam-kỳ chưa hề có. Liệt vì hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

Người Annam nào tham lợi mà quên nghĩa thì nó là con Bô-hung.

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở lại đường Viéno, số 40, ngan chợ Saigon mới

HUYNH-VĂN-NHUNG kẻ nghiệp,

Marque déposée

Nhãn hiệu có dấu ở trên tại Tòa.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiêm thời, làm đá mau mà lại đẹp, lại có làm óan trầu có chừng bằng đồng si-oi-kên (Nickel) qui khách ở Lục châu nếu cần dùng đồ làm tay tiện thì, xin viết thư thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gửi lập tức (Contre remboursement) nghĩa là đem tiền đền đóng cho nhà thơ mà lấy đồ. HUYNH-VĂN-NHUNG cần bạch.

Garage HUỠNH-VĂN-NHUNG

Đường Viéno số 38, Saigon

Tiệm bán đồ phụ tùng xe hơi, xe máy đạp, xe kéo, sửa dù các thứ máy rất kỹ can, còn sửa xe hơi thì tôi có sẵn thợ thiện nghệ, công việc làm đá mau mà giá lại rẻ hơn các nơi khác, Garage tôi làm Đại-ly bán dầu Essence Schell và dầu nhớt để chế xe và các thứ máy, cho hãng Franco-Asiatique des Pétroles, bán y giá của hãng. Lại cũng có sạm 2 cái xe hơi hiệu Dodge còn mới để cho mượn, hoặc đi đàng n cưỡi hay là đi chơi xa rất phương tiện, giá định rõ, xe lại chạy mau chóng khi nào hay chèo dục đường.

HUỠNH-VĂN-NHUNG, propriétaire.

?

Trình thám tiểu thuyết

Truyện này cuốn nhất in vừa rồi, cuốn nhì còn in tiếp, coi tới chừng nào càng lạ càng hay, liệt vị ráng xem cho hết đầu đuôi thì mới thấy cái tài người Trình-Thám. Nếu như muốn mua nhiều mà bán lại thì sẽ có phần huê-hồng định như sau này :

Như ông nào mua là mỗi cuốn xin gửi 6 con số 10.

Mua lẻ mỗi cuốn là..... 0\$20

Mua đến 50 cuốn thì được 30%.

Mua đến 100 cuốn id. 40%.

Xin do theo address này :

VXN-CHAU-QUI

Employé au Nong-cô Min-dâm SAIG N

Bán tiếp muốn cho vui thì phải có rượu bột hiệu Tisane Marquis de Bergey demi sec.

Có một bình hàng Denis Frères có từ lâu rồi.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Laro món bài 99 và 101.

(Đất-hộ) Saigon

TÂN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính chàng Lục-châu qui khách đóng rổ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là : Xe mới, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đến xe dù kiền, bánh xe cao-su bằng cây giả-tỳ bền tay dễ lái, cao-su đặt để thay trong bánh, kiền đến tay, đồ bắt kê xe độc chiếc và xe song má bằng da tay may rất khéo và chắc, có bán yên ôbi, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đã theo xe, sơn sửa xe.

Gửi xin qui khách có dịp đến Đất-hộ, xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi đóng, thợ của tôi làm, sau có cần dùng món chi đã thiếu mua giúp làm nghề, thì tôi rất cảm ơn họ có. Còn chú qui khách có xe muốn gửi thợ bắt thăm mua chi cũng giá cố tôi sẵn lòng làm giúp.

Còn tôi cũng có gửi bán những lá đèn xe, bánh xe cao-su giả-tỳ, đồ bắt kê da tay nơi tiệm Thái-Bình trước nhà giầy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-tinh-lân, số 34, đường d'Espagne.

TÂN-VĂN-HIỆP cần biết.

TRẠI THỢ MỘC HIỆU LƯỢC-LONG

Tự Nguyễn-long-Thao

Ở tại chợ Lái-thiệu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo để hơn 5 năm ở phía sau phố chợ, đường xe hơi Saigon-Thuận-mot, có đóng sẵn đủ bằng án dài mới gỗ liễn từ 1m40 cho đến 2m20, bề ngang 0m80 cho đến 1m15; bằng án chà kiền từ liễn (long lan, gọi phường), bằng liễn cửa chống 7, 8 trụ cho đến 2 trụ, và bằng án má dài, bằng tròn một cái, xây, chừa chừa tam lắn từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chừa giầy là tay, bằng rượu (table d'apéritif), bằng khách (table de salon), bằng viết (bureau) bằng rĩa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, từ áo trôn, từ áo kiền từ thờ cần biền l.á, thanh thờ kiền và sơn thủy chữ có chữ vàng, gỗ ngổ một trôn, mặt trái đào, mặt đào, và có đủ thứ đồ tiện, những là chường dĩa, dĩa, hộp, khay, lý vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư, hết thảy đều làm bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim thời trôn biền, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một món nước như cà phê trôn đều có đủ.

Kính xin chú-ôn qui-khách thưa tiếp nhân du xin ghé lại tiệm tôi mua mua đồ làm đèn hoặc là đặt món chi chường dĩa, trong nhà thì tôi cũng lòng mua mua làm cho vửa ý qui khách.

NGUYỄN-LONG-THAO chủ t. q. kính cáo.

Người Annam nào tham vinh mà quên nghĩa thì nó là con Rận.

Cáo bạch

Tiệm Guốc và Khăn-dòng

Hiệu tiệm «TÂN-MINH»

của M. NGUYEN-KIM-THINH

Thông-ngôn Tòa án Mytho

Kính trình cùng Lục-châu chú tôn ông qui khách được hay : Nay tôi mới mở ra một tiệm guốc, sơn-phát một cách kỹ-lưỡng, và khăn đóng bằng nhiều bằng Bombay thượng hạng nhẹ nhàn thật là đẹp lẫm, theo kiểu kim thời. Gửi xin chú qui ông, qui Thầy, qui Bà, qui Cô có lòng hạ cố giúp tôi nên việc, thì tôi sẽ thăm cảm tạ thành tình, hàng ngày gửi tặng.

NGUYEN-KIM-THINH, Đôn khai.

Nhà in và nhà bán sách

HUỠNH-KIM-DANH

12-14, Rue Catinal Saigon

Nhà in này có bán đủ các thứ Thơ, Truyện, Sách Quốc-ngữ. Có bán đủ các thứ giấy, mực, viết và Sách học.

In đủ các thứ thiệp-mời quan, hôn, tang và thiệp cúng-hi, in theo in truyện đủ thứ, có đóng bìa sách mà vãng rất khéo.

Lục-châu chú quân-tử có cần dùng chi, xin gửi thư cho :

Mã Anne V. Huỳnh-kim-Danh, 12-14, Rue Catinal Saigon.

Boucherie Cochinchinoise

Tại tiệm cơm NHIEN-HƯƠNG

Đường Amiral Roze,

Có bán thịt heo tươi thịt heo ướp thịt bò, sớ mồi mỗi bữa có nấu cháo cá và thịt : Lành dọn đám tiệc tại tiệm hay là đem tới nhà kể từ ngày 10 Novembre 1949.

Michel-Lê-văn-Thơ, Gérant.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SABEC

Có bán xe máy mới và đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lắp thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỳ-yếu, tân-gia, hạ-thơ. Khẩn đon bằng nhiều tây tốt thượng hạng ; bán mới và bán cũ về ruột xe máy hiệu Michelin.

Qui khách có muốn mua đồ phụ tùng xe máy, chi gọi thư cho tôi, tôi sẽ gửi ngay bằng bưu điện (contre remboursement) (nghĩa là đóng tiền nhà thơ mà lãnh đồ.)

Hãy muốn biết giá đồ trước khi mua thì xin cần lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH cần biết.

Tiệm trà Annam

HIỆU

ICH-PHONG

20, Rue des Chapeaux à Hanoi

Có bán đủ các thứ danh trà, ướp hoa Sen, hoa Sói, hoa Ngâu, hoa Cúc và hoa Lài, có gói bằng giấy, có hộp bằng thiếc. Mùi trà thơm dịu, uống vào thì sáng khoái tinh-thần.

Lục-châu ở ông nào muốn mua số lượng đậm về bán lại, xin cứ gửi thư ngay cho hiệu Ich-Phong.

Lúc này ta nên bỏ trà Tàu mà uống Trà Annam. Xin anh em ráng giúp.

Người Annam nào ăn tiền của Chêc mà ngần đến sự buôn bán của Annam thì nó là con Bò-hun.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhứt trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères gửi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cang, thầy thầy đều rõ chàng công nghệ; máy không rung hình chổi tốt tươi xem tới mùng mà không mỏi mắt. Xin qui khách thừa khi hồng mát đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp dạ qui ông. Nội tuần này sắp tới có hát 1 thứ tuồng mới là : TH-MINH, người đon-bà Annam tên là Thi-Minh làm tướng có nội 12 lớp hay lắm.

Đường xe hơi Saigon-Gocong

Bên xe đầu trước chợ n. Saigon (Hal les centrales). Một ngày chạy hai chuyến. Nhà để xe tại đường Espagne số 209.

Kính trình cùng đồng-bào rõ, nhơn sự tranh thương nghị, ông thì lập tiệm café, ông thì bày tiệm hàng xén; chơn chơn không lẽ chúng tôi còn lập thêm nữa, vì e mình tranh với mình sao phải. Nên chúng tôi hùn nhau mua 2 cái xe-hơi, để đưa hành-khách từ Saigon xuống Gocong, và Gocong trở về Saigon. Đường này Annam ta chưa có đư. Vì trước có M. Năm-Đầu đưa rồi bán lại cho Chêc.

Xe của chúng tôi đây còn mới nên tôi bay hư máy ít bay trễ giờ.

Gửi xin đồng-bào chiếu cố mà giúp cho chúng tôi nên việc thì chúng tôi thăm cảm tạ thành.

TIỆM-AN-PHONG

Eán hàng Tàu và hàng Bắc
TẠI CHỢ CAO-LÀNH

Kính lời trình cùng lưu khách
đang rõ. Tiệm tôi có bán rỗng hàng Tàu
hàng Bắc và hàng Bắc nhiều cùng là
hàng tu kều là hàng vườn, nhuộm đen
diệu láng thật tốt không hề trở, tôi chắc ý
vì ở đây tại Cao-lành tốt (giả rẻ) nên đồ
nhuộm đen của tôi hơi cao chằm không
tối, đã nhuộm nhiều năm rất kỹ (càng
gà sẽ hơn xù khác, vì các xù khác phải
mua thêm tại xứ tôi gả mác, nên không
thể bị kiếp láng đen của tôi, còn đồ hàng
Bắc tôi cũng đủ thứ, tôi bán tại Hà nội,
như qui khách muốn mua và chi dùng,
xin giới thiệu đến, tôi sẽ giới lại liền, như
vị nào muốn mua nhiều mác bán tôi linh
giá thiệt nhẹ, như muốn hỏi giá trước
tôi cũng trả lời liền, hàng tôi gửi contre-
remboursement.

7 Cao-lành, Nguyễn-văn-Trước.
Cán bịch

Cáo Bạch

Kính trình quí-vị đáng rõ: Nay tôi
mới lập một tiệm tại đường BÉ CHARNER:
môn nhà số 74, Saigon, để sửa các thứ
máy: Như là: đồng-hồ, xe-máy, máy đánh
chữ, máy may, máy hút, tủ sắt, vàn ván.
Có khắc các thứ con dấu đồng và mũ
thùng đủ kiểu, chạm mỹ đã cầm thạch,
vân vân....

Bản sỹ và bản lý đồ phụ tùng xe máy
essence/alcool á bruler và carburé, thứ
nhớt là thứ monchons.

Qui-vị ở xa muốn mua hay là sửa món
gi xin viết thư cho tôi thì tôi sẽ giới lại
lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cệch
lãnh hóa giao ngân, Contre Rembourse-
ment) qui-vị muốn mua món chi ở Saigon
hay là hỏi thêm việc chi thì tôi cũng
sẵn lòng lo giùm. Xin Chú-tôn chiếu
cố thì hết lòng cảm ơn.

PHẠM-THI-KINH
74 Bđ Charner—Saigon

KHI MUỐN MUA

MÁY XAY LỬA

hàng tiệm tôi hiệu

Hiệu này thiết của Anh-lê
chế tạo và đồ vật liệu
của Anh-lê

Giá đủ rẻ mà máy
lại tốt

Máy ép dầu dũ thứ—Máy ép mĩa làm đường

ĐU CÁC THỨ MÂY
A. DENHOLM,

40 et 41, Quai de Belgique, Saigon

Anh em thay cái thơ của chệc Lý-Thiên rồi có giận hay không?
Nếu biết giận thì phải rắng cạnh tranh thương mại bớ anh em!

Đồ-văn-Bách khách lâu PHÒNG NGỬ CHO MƯỜN

BÁN CAFE SƠM MƠI,
VÀ CƠM ANNAM CƠM TÂY

No. 31-33-35, rue Amiral Courbet
ở ngang nhà hàng Nam-dông-
Hương Chợ-mới Saigon

ĐẠI-LY, LÊ-SUM CÁN-BÁCH

PARFUMS TOFFER-CHAPPELLIER
« Michel THO »
93, Rue Catinat — Saigon

Tiệm bán nước, đồ, giấy cầm tay, dầu và
hàng thơm, phân theo mác, vở, giấy lưng, gi-
ấy, đường Catinat số 93, gần nhà in và bán sách
của ông C. ANTON ET FILS (Imprimerie Librairie
Commerciale) có phòng hội học sách số, giá rẻ.

Lãnh in các thứ áo, sách, cệch dùng trong Làng
Tông, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v.
bán thợ, truyền đồ thừ, sửa máy may máy viết
cệch hiệu.

Lưu-chú quàn-tủ muốn mua món chi, tiệm tôi
không có thì cũng sẵn lòng mua đùm cho có
má giới chẳng nề công.

Michel LE-VAN-THO,

Tiệm tạp-hóa tại THỦ-ĐỨC

Kính cùng anh em lớn nhỏ trong quàn
Thủ-đức được hay, nguyên tôi đã có lập
tiệm nhiều chỗ rồi, má máy tôi thấy tại
chợ Thủ-đức chưa có tiệm của người
Annam, nên tôi phải lập ra một tiệm để
bán đồ tạp-hóa, dầu lửa, bánh, dầu, gạo
và tất cả các gạo tại tiệm tôi đầy mỗi bao
thiệt đủ 120 lạng, chớ không phải 120
lạng như của khách-trú, có ý để cho người
Annam trong quàn mua mà dùng, cho
khỏi tới tiệm khách-trú mà phải bị họ
khinh để Annam ta, xin các ông chiếu cố.

HỘI-ĐÔNG, TÔ-VĂN-ĐAI
cán phân.

TIỆM MÂY CỦA M. THIÊN-CÔNG-PHÚ

92, Quai Belgique (Cầu-ông-Lãnh) Saigon.—May quần áo Tây và Annam đủ kiểu
May mau và chác, đường kiếm mũi chũ thiết khéo — Có bán hàng Tàu nhuộm
Tại Gò-vấp và Cao-lành thật tốt giá rẻ. Nhất là: Nhung Hàng, Ren, Lược, Lụa
và các thứ hàng, mông, tiệm tôi may khéo hơn hết, kiểu rất hươ-mỹ (modès très
élégante).

Kính mời quí ông quí bà con rắng quí lại tiệm tôi may thử một lần thì rõ.
Nay thỉnh.

Tiệm Tân-huê Vinh-phat của M. Nguyễn-hu-Tân
134-135, đường Colonel Bouloumet Saigon.— Ngang gare xe lửa Mytho.

Có may áo xiêm kiểu kim thời, Bán đồ hàng Tàu, gạo Bả-xo. Đồ gi dụng và tạp hóa đủ thứ.

Nam-dông-Hương khách sang

Số 26, 28 và 30, đường Amiral Courbet, Saigon.— Phòng vi sinh số, tiếp đãi từ lễ.
Có bán đồ các thứ hàng Tàu. May xiêm áo Annam theo kiểu kim thời rất đẹp mà giá lại cực.

Tiệm may và hột tóc hiệu Nam-Châu

104, Boulevard Bonnard, Saigon

Hột tóc kí-lượng lớn. May đồ Annam và đồ Tây, đồ khéo, lại chắc, má giá lại rẻ.

Tiệm Tạp-Thành 61, Rue d'Espagne, Saigon.

Có bán đồ đồ tạp hóa, hàng bán lý chèn. Đồ học, đồ gi-ực, dầu thơm, Xà-kông thơm, ruy-ợ Tây
đồ học.— Hàng Tàu, hàng Bắc, hàng Tây. May đồ đủ thứ. Có bán tạp trang nhá má Annam sạch-giá.

Nhà in J. VIET

57, Rue d'Ormay, Saigon

In đủ kiểu đủ cách. Đóng sách rắng khéo và chắc. Có bán đủ loại đồ tuồng truyền sách: bao thơ
giấy, mực, v.v. Bán đồ đồ dùng chệch học.

LGI RAO

Nhà nghệ và nhà buôn nào muốn mua sỉ sảng-vật Annam (trà hột, đường mở gá,
đường phèn, đường thề, khô, tiêu, muối, nước mắm, gi-ực dừa, g-ực gai, xà-bông,
v.v.) người nào có nghề-nghiệp giới, nếu muốn bày ra má lấy lợi thì hãy giới
tới đến tôi.

Nam-kỳ thương mại kỹ nghệ hội

Saigon đường Catinat, số 153-155 (trên nhà in Union)

thì hột sẽ trả lợi. Không tốn tiền thuê-hồng và số phí chi hết.
Nghĩa-bội này lập ra má chệch quyền-lợi Annam, giúp đỡ người thương
mại và nghệ-nghiệp của đồng bang.

Có quàn Toàn-quyền đại thân ALBERT SARRAUT làm chánh đồng-lý danh dự,
Cố quàn Nguyễn-văn-Nam-kỳ làm phó đồng-lý danh dự.

Tiệm Nguyễn-Hoà

152, Rue d'Espagne, 152 Saigon

Có bán đồ café, hồ-tiền, chác thừ heo mi-cua
đồ thừ mi, com thừ, Xiêm-mại, bánh-bao và các
thứ bánh ngọt thiệt ngon. Vì muốn giúp cho
thức tranh-thương, nên chệch nài lợi ít lời
nhiều, mông là chịu đựng chệch lâu dài thì thôi,
nên ác thứ bánh đều làm lớn hơn bánh chệch.

Uả ngộ quá hớ

Tại đường AMIRAL COURBET, số nhà
38 có tiệm bán VẮNG ĐỒ, VẮN HƯỚNG, VẮN
ĐỒU cũng có bán BÀN CHẾNG BẮC CÂY CỬA
LẠI ĐỒ LẮM TRÊN LÁI-TRƯ, thiết đồ nhá này
bản trau dồi tốt và thấy muốn ngó.
— Nền xin mác Bả máy Cỏ, và mác
ông mác thấy, thừ khi trời chiều
gió mác, nên đi ngan tiệm ghé đồ
xem chơi, món chi vừa ý náa mua má
dùng còn hơn là đồ của khách-trú mau
hư mau cũ má còn lại mác hơn đồ mác,
xin ĐÔNG-BANG xét kỹ.

CAHNA TRUONG

Atelier Mécanique

Vô-thành-Đô

Travaux et réparations en tous genres
47, Rue Amiral Dupré, Saigon.

Kính cùng chừ quí ông rõ: Tôi mới lập một
tiệm ở ATTELIER MÉCANIQUE ở tại đường Amiral
Dupré môn nhà số 47, Saigon.

Tiệm tôi đây làm đủ công chuy-ợn theo nghệ
thợ sát, thợ người và thợ rên.

Sửa đủ các thứ máy, tủ sắt, súng đủ các hiệu.
Bản sỹ và bản lý đồ đồ phụ tùng, ruy-ợ và v-
ợ xe máy.

Sơn xe máy, gi-ợng sắt, tủ sắt v.v.
Làm hàng rào sắt đủ kiểu.

Tiệm tôi có thợ công-nghệ giỏi, và tính giá rẻ
hơn các nơi.
Vây xin chừ quí ông quang cệ, đùm giúp tôi
là người Annam cho nên việc, tôi thán cảm ơn
công. Chờ ông nào ở xa, xin giới thư cho tôi má
tương ngh-ợ.

VÔ-T-ANH-ĐÔ
Cán khách

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa,

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo chạy động 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn công là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bán thóc giá ruộng động mà lập hoàn-thả-h một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cũng chạy đến khi vãn vãn, nói thì một đũa nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gặp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng:

BONNEFOY & Co

Đường d'Ormay mà suy tính và hàng này sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thức (bản đồ) cũng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng có ràng đã có chổ cho nhiều chỗ thành tự rồi.

Sau này hãng chúng ta cho chư vị đi dạo nhà máy cũn chúng ta hay rằng: chư vị đi ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả giảm cho.

Hãng chúng ta cho chư vị đi bay rằng: Tại hãng có sẵn Tàu khởi (chaloupe à vapeur) mới và cũ, như chư vị đi muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Lục-Tinh Khúc-Lầu

Số 84-2, đường Espagne SAIGON

Lành Annam làm tại Bắc-kỳ giá rẻ và chắc từ hơn-lành ngoại bung Bán si và bán lẻ tại tiệm.

NỮ-CÔNG-THÀNH

Cộc cho mới Saigon đường Espagne số 2.

Chư vị ở xa xin gửi thơ đàn trả hồi kiều.

PHU-TOAN

17, 19, Rue Amiral Courbet HALLE CENTRALE (SAIGON)

Kính chào quý ông, quý bà, tiệm tôi có bán đủ thứ thuốc Tây.

Đem giá, thời rả, cách tây nước theo là phép Annam.

CAFE DEXTRINE-ORIENT

TIỆM ĐÓNG GIẤY

Tại mỗi nơi thêm một tiệm đóng giấy và sửa giấy. Bàn tiếm để bày Annam sinh nghệ. Đóng rất kỹ càng và chắc chắn. Giá rẻ, đa sắc, kiểu khác.

Xin đóng bán thêm một tiệm rất đẹp ơn và công. Như trong Lục-châu có các đóng, xin chịu khó viết thơ, sẽ sẽ thì hành lập tức.

Chỗ tiệm ở LÊ-VĂN-ĐẸN

Ai muốn mua nón

Kính chào chư vị quý ông và quý thầy đồng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Minh chủ tiệm, bán nón tại đường d'Adran môn bài số 110, Kể từ ngày 1° Avril 1918, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 65.

Xin quý ông và quý thầy nhâm lúc nhàn du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

Nguyễn-văn-Minh
65, RUE D'ORMAY, 65 - SAIGON

Mới lại Nam-kỳ một thứ rượu Vieille Eau-de-Vie làm ra tại Đại-Pháp, điệu là "BACCHUS".

Không có thứ rượu nào bị kíp.

Một mình hãng Denis Frères có trữ mà thôi.

QUY-NH-MỸ

NGUYỄN-NGỌC-CU
Số 20, Đường Amiral-Courbet (CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tằm, cá, trà-hột, trà-tàu, thuốc hút cũng các vật dùng khác.

Nước-mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán rộng nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gửi giấy, thì kể đem đến nhà chàng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chớ nghĩ sạch sẽ từ từ. Muốn dùng cơm từ bữa ăn hay là muốn dùng cơm tháng cúng đặng. Lại có chớ nghĩ nơi thông thả xin các ông ghé chơi một phen thì sẽ rõ.

PHNOM-PENH-BAZAR

TRƯỜNG-XUÂN

GIÁ BÁN SỈ

Kiểm để lọng hình, bia xuy ni-kén có bông nổi (0m11x0m16) 12 cái..... 5 \$ 10

Kiểm sợi mới (khôn ni-kén) có nắp đậy 0,095x0,14-12 cái..... 5 00

— id. — 0,16x0,11-12 cái..... 6 00

Kéo may xuy ni-kén bên tốt 12 cây kéo 7 50

Nón giấy có sọc hình-tô xuy vàng 12 chiếc 1 60

Kính để hình chụp, máy chụp lọng xuy vàng, kính dày các bia (format visite) 3 50

0m066x0m09 - 12 cái..... 2 50

Hình hộp-bé (poupées) 12 con..... 4 30

Cán viết đượ mực ngòi xuy vàng N° 2923 — id. — N° 2925 3 30

12 cây..... 3 30

Giấy viết thơ có gạch hàng 0m22x0,12 mỗi cặp 100 tờ đôi - 12 cặp..... 5 00

Đầu trắng để lót cổ áo dài (Annam) 12 cái 1 70

Khăn bàn lông đôi lông hoa hột, 0m07x 1m05, 12 cái..... 9 00

Gửi contre remboursement.

LÊ-VĂN-DR
25-26 Quai Piquet Phnom-Penh.

CAFÉ RESTAURANT Nam-hòa-Phát

71, Rue d'Espagne - Saigon

Nhà hàng này cửa nhiều trang thức-gia Anam hơn nhau mà lập ra, nay để cho M. Thom đứng làm chủ, lo việc buôn bán; mỗi buổi sớm mai có đủ cà-phê, sữa bò, chocolat và các thứ bánh để ăn sáng, trưa và tối có cơm Tây, có chén khít-quạt máy, ghế bàn sạch sẽ, đầu bếp thiết giỏi, hồi bạn lễ nghĩa đủ đều, có đủ các thứ rượu Tây, ngoại quốc tiêu-bề. Xin chư vị ông đến đó mà dùng, đừng quên đồng-bào ta trong nghề thương-mại.

Lời Rao

Tại tiệm Viên-kết-Trường tại chợ Vũng-liên có bán: Các thứ hàng lụa rất tốt, thợ thêu t uyện người-quê sách, giấy việc mực dùng trong các trường học và các làng, các thứ rượu Tây và rượu các thứ thiết tốt cũng có bán nhiều món đồ tạp-hóa khác v. v.

Xin quý ông qui bà có cần dùng vật chi đến tiệm tôi mua giảm giá được rẻ hơn các chỗ.

Chủ-nhơn, Nguyễn-văn-NH

Café-Restaurant Taverne Française NAM-THUAN-PHAT

LÊ-VĂN-LÊ, successeur, ở tại Ngã-tu, đường Pellerin và đường Espagne gần dinh Xã-lây Saigon.

Kính chào chư vị-quý ông được rõ: nhà hàng bán cơm-TÂY hiệu là Nam-thuận-Phát này, nay đã về phần tôi làm chủ rồi, thì một kim được người đầu bếp giỏi nấu nướng rất khéo rất ngon; những trẻ con dọn ăn tôi cũng dạy đủ lễ nghi để cho chư vị-quý ông phòng khi sai khiến; cúi xin chư vị-quý ông có cấp đến tôi là bạn đồng-bang mà giúp nhau cho nên việc, còn trong lúc cháu chú-quần-tử, có dịp chỉ lên đến Saigon, thôn như chư ông có lòng chiều cố, thì tôi cũng vui lòng tiếp đãi và chăm tạ chúng công.

LÊ VĂN-LÊ chủn bệch,

TIỆM THỢ BẠC

M. Gao-văn-Hy
108, Boulevard Bonnard - Saigon

Tiệm này có bán đủ các thứ đồ nữ-trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo lạ về những là: vàng vòng, chuỗi hạt, ngọc trai, cá-rá, giây-chiên, neo, xuyến v. v. kiểu chạm rất nên hué dạng. Xin các bà, các cô hãy đến xem thử một lần thì biết.

Nay kính Cao-văn-Hy chủn khải

TIỆM Nguyễn-hữu-Sanh

91, Rue Catinaud 91, SAIGON

Có bán đủ thứ hàng Tây, hàng Tây tốt làm mà giá cũ: g. r. Còn thợ may đóng làm, may đã khéo lại chắc, mà lại may cũng mau.

Có bán các thứ-nón Tây của người Bắc-lâm. Nón tốt giá nhẹ.

Chà bánh dứ be!

— Cháo Mông-se!
— Bún sũa Anh!
— Chả chả! bánh dứ! Áo mưa Mông-se mua đâu bạn coi vèn vàng dứ vậy, họ mua bên tây phải không?
— Kháng, đặt của người Annam ở đây may mà!
— Chà, Annam may áo mưa đặng sao. Tiếm nào đó?
— Tiếm ở Xuân-Lang ở đường Bon-levard Gallieni số 21 trước chợ mới Saigon bán tia đường xe lửa Cholon. Vày mà may đồ tây thì thông? Hay! Tờ làm, khéo làm.

X. X.

BOULANGERIE COCHINCHINOISE Lò bánh mì Annam

HIỆU NAM-KY
Nguyễn Văn-Luân
49, Rue Boresse - Saigon

Lò bánh mì này thiết của người An-nam, làm bánh thiết ngon, có làm bánh ngọt (Croissant) ngon làm; ai muốn mua các thứ bánh chi, xin cho hay trước 3 ngày. Xin các ông các bà hãy mua giúp cho người Annam cho được bền bỉ lâu dài, mà tranh thương cùng khách-trẻ.

Nguyễn-văn-Luân,
90 o-ân-Muong,
Lê-An-Dinh,
chủ khải.

Thuốc bột để chà răng

của nhà thuốc NHỊ THIÊN-ĐƯỜNG 38, Rue de Caston - Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất qui rất cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều người chưa bao lâu tuổi mà răng đã rụng hết, cho nên phải có thứ thuốc để chà răng là có rất cần kíp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên nhà thuốc chúng tôi nhọc nhằn, gần tám nghiên cứu mà chế luyện ra một thứ bột tốt, để làm cho thơm miệng mà giết được sâu. Nếu dùng nó mà súc miệng chà răng cho thường mỗi ngày, thì răng sẽ sạch mà lại bền chắc lâu dài, khỏi lo đau nhức nhứt chi cả.

Mỗi hộp giá là... 0 \$ 30

TIỆM Trương-v.-Hanh et Cie tại Sadee

Có làm đồ đạc bằng Xi-mon (Cimex) dùng để chít nhà, như là song Xi-mon, đèn cụt, bóng sáng nước nhà.

Lành làm theo ý chủ muốn chúng sai chầy chút nào.